شـربت گله!

ناول

لیکوال
اجمل اټک یوسفزی

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنگړیو پر ځای یې خپلې خور ته زولنې راوړلې او په رڼا ورځ یې د زندان تورې دروازې ورپسې راوتړلې له هغې یو میړی هم نه و ازار شوی ، کلونه کلونه همدلته اوسېدله د خاپوړو ځای او خپل کلی ترې بېخي هیر شوی و ، وړه ماشومه وه چې توپان له خپل کلي نه په مخه کړه په سختو غرونو او کړنګونو یې واړوله او بې موره لور د خپلې نیا په غیږ کې همدلته رالویه شوه.

همدلته په ښه بده پوهه شوله ، همدلته یې ښې او چپ لاس وپېژانده ، همدلته پېغله شوه مور شوه او همدې خاورې ته یې د زړه ټوټې او د سترګو نور هم وروسپارلو.

د پنچشنبې ورځ وه ټول خلک اریان دریان او هیبت وهلي ښکارېدل په کلیو او لرې پرتو سیمو کې لا عام خلک د نوې بلا له زېږېدو خبر نه وو ، یوازې د کابل ښاریان حیران وو چې ولې په داسې یو ارام او منظم ښار کې د ډزو غړونه دي او د ښار له منځه لوګي خیږي ، دا په تاریخ کې لومړۍ ورځ وه چې د ټانګ ، درندو توپونو او د الوتکو د ډزو او بمبارد غږ خلکو په رڼا ورځ اورېده ، دا وخت په افغانستان کې یوازې دولتي اخبارونه ، مجلې او خپرونې چاپېدلې ازادې او خپلواکې چاپي خپرونې بېخي لږې او د ګوتو په شمېر وې ، غږیزې خپرونې هم دومره نه وې او یوازې د کابل راډیو په لنډو څپو کې خپرونې درلودې همدا وخت په نړۍ کې تخنیک پرمختګ کړی و او په ځینو اروپایي او نورو پرمختللیو هېوادونو کې د ټلویزیون په نوم یوه انځوریزه مطبعاتي لړۍ هم پیل شوې وه خلکو به په کې د خپل هېواد او نړۍ خبرونه او نور معلوماتي پروګرامونه لیدل.

کابل کې هم ټلویزیون د اروپا په شان کابو تیار و چې خپرونې پیل کړي په نورو ولایاتو کې هم د بیا بیا سوځولو او ګوابښونو سره سره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینما په نوم د فلمونو د ننداري په خاطر سینماګانې موجودې وي او خلک به د هندي فلمونو ننداري ته ورتلل.
پېښور کې هم سینماګانې وې خو په هندي فلمونو بندیز و او د محکومې پښتونخوا اکثره خلک به کابل ته د ننداري دپاره راتلل.
که څه هم افغانستان د تاریخي قدامت له مخې د هر عصر د تمدن او پرمختګ مزکر او کوربه هېواد پاتې شوی و د اریایي لرغوني تاریخ د ام البلاد یا د ښارونو د ناوې لقب او نوم یې خپل کړی و خو وخت په وخت پرې داسې چپاوونه او یرغلونه راغلي وو چې هر ځل یې د افغانانو کورونه وران کړي وو او د پرمختګ مخه یې ډپ کړې وه.
په همدې ورځ هم خلک حلق دلق وو نه پوهېدل چې ولې او د څه دپاره درنې ډزې روانې دي او د ښار د زړه نه لوګي خیږي ، که څه هم دا ټولنه یوه قبایلي او ګڼ پرګنیزه ټولنه وه اکثره خلک یې نالوستي ، غریز او کلیوال وو کروندې او مالداري یې درلودلې د ټوپک او تورې سره اشنا وو خو دا د نن ورځې د ښار درنې ډزې او په کلیو کې د زوی د زوکړې او کوژدنې د خوښۍ ډزې ډېرې سره بل رنګ وې ، په کابل کې اکثره پو ، مسلکي او لوستي خلک اوسېدل میاشت له لومړۍ شپې معلومیږي هغوی پوهېدل چې دا وړه نه شړۍ کیږي نو ځکه ترور او پریشانه ښکارېدل ، اکثره د لوړو بامونو پر سرونو ولاړ وو او د لوګي ځای ته یې په ځیر لیدل چې په اصلي خبره پو شي.
چا بیا راډیو ګانې غوړونو ته نیولې وې چې د کابل راډیو به څه وایي خو له بده مرغه د کابل چالانه او شرنګېدلې راډیو هم ګونګه وه لکه پېغلې سندرمارې او چمبه مارې جلۍ ته چې چا رانجه ورکړي وي او له سندرو ډک ستونی یې بند شوی وي هیڅ غږ ترې نه خوت ، لړه شېبه لا تېره نه وه چې د کابل راډیو له ګونګ ستوني غږ راووت ، ملي نغمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او شعارونه پیل شول ویاندویان او غږونه بدل وو اکثره نظامي صاحبمنصبان وو او د انقلابي شورای د مشر پیغامونه یې خپرول خو په منځ منځ کې به یې ولس ته د انقلاب د بري زیری ورکولو او ویل به یې چې د تل دپاره یې د توري ارتجاع نه وطن او خلک خلاص کړل ، د انقلابي شورا د ریس پیغام به بیا بیا خپریده او ویل به یې چې تاسو ډاډه او مطمین اوسئ د انقلاب زړه ورو سرتېرو ټول هېواد ونیوه او د پخواني مستبد او ظالم نظام بنیاد ونړېده ، درگرده به د بزگرانو ، خوارانو او دهقانانو د حقوقو او د مساوي او برابر ژوند شعارونه ورکول کېدل ، د فیوډالیزم ، کپیټلیزم ، سرمایه داری او پانگه والی په ضد به هم شعارونه ورکول کېدل او پرلپسې به مرگ په خاینانو ، خانانو ، ملکانو او د پخواني پاچا په پلویانو او شاهي کورنی ویل کېده ، بیا به غږ شو چې د خلکو زور د خدای زور دی او نن د دې وطن مبارزو او زړه ورو خلکو او خلقي سرسپارلیو ځوانانو د تاریخ د جبر نه دا وطن نور د تل دپاره وژغورلو او د طاغوت په تابوت یې وروستي میخونه ټک وهل ، بیا به احساساتي غږونه شول چې وه کنجی خراړې او د یو گوزاره ولاړې بیا به جوخت وویل شول چې نور نو د یوې کورنې او استبداد واک ختم شو حکومت د خلکو شو او د خلق دیموکراتیک گوند به مساوات تامینوي.

که څه هم د کابل راډیو په وینا ارگ او ټول ملک د خلق د ډیموکراتیک گوند د خلقي ځوانانو له خوا نیول شوی اعلانیده او ویل کېدل چې په ټول هېواد کې د پخواني لاسپوڅي او استبدادي نظام د پلویانو مقاومت وځپل شو او ختم شو خو بیا هم په ارگ کې ډزې روانې وې او د ارگ د دننه نه د مقاومت انگازې راتللې د ارگ ټول امنیتي او محافظتي عسکر او ضابطان وژل شوي او نیول شوي و خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم وطنجار لا هماغسې خپل ټانګ ته ناست و او د ارګ ودانۍ یې ویشتله چې د خلق د ډیموکراتیک ګوند کوده تاچیان ورننوتل په ارګ کې یوازې جمهور ریس سردار داود خان او د هغه میرمن ، اولادونه او لمسیان وو ، د داود خان میرمن او اولادونه لا پخوا شهیدان شوي وو او ښایي د ټانګ ، توپونو او الوتکو په ګولیو به لګېدلي وو خو لمسیان ، انړور او بابا یې لا ژوندي وو ، د داود خان معیوبه خور عایشه هم له خپل بایسکلګي لاندې پرته وه او ماغزه یې پر ځمکه شیندل شوي وو .

انړور یې شیما خپل دوه ماشومان په غیږ کې ټینګ نیولي وو او دېوال ته یې تکیه کړې وه چې کودتاچیان ورننوتل لومړی یې شیما او بیا یې د هغې دوه ماشومان وویشتل او بیا یې داود خان ته د تسلیمۍ وویل ، داود خان دا مهال زخمي شوی هم و او نیم وجود یې پخپلو وینو لمبولی و، داود خان خپله تمانچه لاس کې نیولې وه او په کودتاچیانو یې ډزې کولې هغه ویل زما په ذات او شان کې تسلیمېدل نه شته او نه به تاسو ته لاسونه پورته کړم ، زه له خپل خدایه پرته بل چا ته نه تسلیمیږم یا د شرافت ژوند یا د شرافت مرګ همدا وو چې د انقلابي شورا مشرانو یې د وژلو حکم وکړ او د ملي اردو په صف کې د کونډو یو کمونیسټ لومړي بریدمن ښه په بې رحمۍ پر سر او ټټر وویشت لکه زخمي شوی زمری پر ځمکه پرېوت او سترګې یې پټې کړې.
خلقي ځوانانو چې هوا ګزوله ، پر بچه ولاړ او د کشمیر ننداره یې کوله د دغې ورځې په ارمان وو خوشاله شول او د خوښۍ د دود له مخې یې په هوا کې ډزې پیل کړې هورا ، هورا ، هورا شوه او یو بل ته یې مبارکي ګانې ورکولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لومړي بریدمن چې سردار یې وویشت ، سردار داود خان هم د خپل شهادت نه مخکې خپل کار کړی و او بریدمن یې په لاس ویشتی او ټپي کړی و کوده تاچیانو لومړی بریدمن روغتون ته ورسولو خو د سردار داود خان ماشومان ، لمسیان ، میرمن او د کورنۍ شپږ پنځوس نور غړي لا هماغسې په میدان کې په وینو رنگ پراته وو چې د خلق دیموکراتیک گوند د رهبرۍ شورا د ارگ دروازې پرانیستلې او ارگ یې د خلکو کور ونوماوه.

خلک چوپې چوتې راننوتل د ارگ او په ارگ کې یې د سردار داود خان د کورنۍ د مړو ننداري کولې.

تر ماښامه د خلق گوند خپل حکومت اعلان کړ او دوه شپېته کلن نور محمد تره کی د انقلابي شورا عمومي منشي او لارښود وټاکل شو. ټول کابل سرو بیرغونو او سرو شعارونو ونیوه خلقي ځوانانو چې خپل خاص شکل او رنگ درلود ټولو اوږدې اوږدې شقیقې او لوی لوی بریتونه درلودل ټول راښکاره شول او د زنده باد چغې یې وهلې ، سور انقلاب یې ستایلو او ویل به یې دا کاروان په شا نه ځي ، ځي د کهکشان په لور.

خو خبر نه وو چې په زور کلي نه کیږي نه شنډه ونه مېوه نیسي او نه اوبه بره خیږي.

داسې سپېره او خونړۍ پنجشنبه کله هم د افغانستان په پنځه زره کلن تاریخ کې نه وه راغلې په همدې ورځ په ټول هېواد کې د خلقي نظام سیاسي مخالفین ونیول شول ، بې محاکمې او بې پوښتنې ووژل شول د سرونو لو او د سرو وینو سیلاب جاري شو. هوښیار او په وطن مین خلک خفه او اندېښمن شول ځکه وایي پیل یې گوره او پای یې پرې قیاسوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور محمد تره کی که څه هم د يوې غريبې او بې وزلې کورنۍ بچی و او د غزني ولايت د ناوې په سره کلي کې زېږدلی و خو د خپل پلار په هڅه ونه له زده کړې بې برخې شوې نه و او بيا وروسته د ښې وړتيا له مخې د خپل کاري شرکت له خوا ان هند ته ليږل شوی و او هلته يې دشپې پوهنځې او د انگليسي ژبه زده کړې وه چې په همدې لړ کې بيا په امريکا کې د افغان سفارت مطبوعاتي مامور هم پاتې شوی و په کابل کې هم د هغه وخت د معتبر دولتي خبري اژانس د باختر تر ماموريت او مرستيالۍ ور رسيدلی و او په پښتو ادب کې د ناول او لنډو کيسو د لومړنيو ليکوالو په کتار کې راتللو خو د ليکلو کيسو او ناولونو ټولو اصلي کرکټرونه يې د ظلم او فيوډاليزم خلاف ځرخېدل ، طبقاتي مبارزه يې کوله او خلک يې د ټولنې د مستبدو واکمنانو په وړاندې ننگول ، چې مطلب يې شاهي نظام و د هماغه نوي سياسي غورځنگ (ويښ زلميان) چې د وخت د غوښتنو سره سم د يو شمېر ويښو او مبارز ځوانانو له خوا رامنځ ته شوی و نو نور محمد تره کی يې هم د غورځنگ مخکښ غړي و چې بيا يې وروسته خپله لاره بدله کړه او باالاخره يې د سياسي ليد لوري سره سم چې مارکسيستي مفکوره يې درلوده د يوه ، يويشت کسيز هيت په مشرۍ د افغانستان د خلکو ديموکراتيک گوند جوړ کړ او نور محمد تره کی يې عمومي مشر او منشي شو.

له همدې ورځې يې په سياسي جلب او جذب او د موجوده نظام خلاف مبارزه پيل کړه او لکه چتی يې اسمان په پښو راټينگول غوښتل.

تره کي خپله اولاد نه درلود نو ځکه به بيا خلکو ويل چې تره کي د خپل اولاد مينه او درد نه دی ليدلی نو ځکه ورته د نورو خلکو بچي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هسې عبث ښکاري او د سردار داود په ماشومانو یې هم هیڅ زړه ونه سېځلو.

او همدارنګه به د کابل ښاریانو کله کله له ډېرې کرکې پټې ټوکې کولې او ویل به یې چې د تره کي میرمن خپل بوټان په یخچال کې کېښودل چې ګوندې دا به د کابل یخې الماری وي په هر حال د انقلابي شورا مشر او عمومي منشي نور محمد تره کي له همدې لومړنۍ ورځې د فرمانونو په صادره ولو پیل وکړ او بې شمېره فرمانونه یې صادر کړل.

د تېر نظام ملي سرود:

څو چې دا ځمکه اسمان وي
څو چې دا جهان ودان وي
څو چې ژوند په دې جهان وي
تل به دا افغانستان وي
تل دې وي افغان ملت
تل دې وي جمهوریت
تل دې وي ملي وحدت
تل دې وي افغان ملت جمهوریت
تل دې وي افغان ملت جمهوریت
ملي وحدت ملي وحدت.

ښېخې بند شو او د خلق د ډیموکراتیک نظام د خپلې سیاسي ایډیالوژۍ سره سم خپل نوی ملي سرود وغږاوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرم شه لا گرم شه
ته ای مقدس لمره
ای د ازادۍ لمره
ای د نیکمرغۍ لمره
دا انقلابي وطن
اوس د کارگرانو دی
دغه د زمرو میراث
اوس د بزگرانو دی
تېر شو د ستم دور
وار د مزدورانو دی
گرم شه لا گرم شه
ته ای مقدس لمره
ای د ازادۍ لمره
مورہ نړۍ والو ته
سوله او ورورې غواړو
موره زیار ایستونکو ته
پراخه ازادي غواړو
موږ ورته ډوډۍ غواړو
کور غواړو کالي غواړو.

د نړۍ خلک هم د افغانستان ناڅاپي او بریالي انقلاب ته حیران او گوته پر غاښ وو حالات هم ډېر ترینگلي و د اتلسمې او نولسمې پیړۍ ستر قدرتونه فرانسه او انگلستان چې په نړۍ کې یې امپراطوري گانې درلودې او د انگریزانو د قدرت او امپراطورۍ ټغر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له افغانستانه بیرته راتهول شوی و دا وخت په نړۍ کې هومره یاد او مطرح نه وو بلکې نړۍ پر دوو نورو قدرتونو (قطبونو) ویشل شوې وه او ستر مادي قدرتونه د امریکا امپریالیزم او د روسانو کمونیزم و ، امریکا خو په هر حال خو خلک د کمونیزم او د روسانو د یرغلونو او پرمختگ نه اندېښمن وو او هیچا داسې نه انگېرل چې دا بلا به گنې ماته هم شي

روسانو دا مهال د مارکس او لینین په اقتصادي او د مساواتو په فلسفو او مفکرو کابو نیمه نړۍ نیولې او خپله کړې وه او ان د جرمني غوندې یو لوي او قوي هېواد یې هم د برلین په دېوال په غربي او شرقي جرمني ویشلی و.

اروپا او منځنۍ اسیا یې لا پخوا نیولې وه او په افغانستان کې لا له پخوا نه افغاني کمونستانو روسان خپل خواخوږي او سکني ورونه بلل.

همدې اندېښنې نړۍ نوره هم ترور کړې وه ځکه روسانو غوښتل چې منځنۍ اسیا له وچې اوباسي او بیرته یې د هند د تودو اوبو په واسطه له نړۍ سره ونښلوي.

په هند انگریزانو کلونه بې غمه حکومت کړی و او حتي خپل ډېر قوانین یې تر دې دمه په ژوندي یادگار پریښي وو او د ماتې او تیښتې نه وروسته یې لوی هند او لوی افغانستان ویشلی وو د دغو لویو هېوادونو تر منځ یې یو بل هېواد د خپلو گټو ، سیاسي ستراتیژیو او په حقیقت کې د وخت د ستر ځواک روس په مخ کې یو سنگر رامنځ ته کړی و.

که څه هم پاکستان محمد علي جناح چې تر ننه یې اصلي هویت معلوم نه دی د هند د ملیونونو مسلمانانو نه د اسلام په نوم رابیل کړ خو تر دې دمه په کې نه اسلام او نه هم اسلامي قانون نافذ شو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه تازه جوړ شوي هېواد سره د افغانستان د خلکو او دولت حقوقي دعوې او سياسي لانجې روانې وي ، د ظاهر شا حکومت نرمه پاليسي درلوده او سياسي حل يې لټولو چې د ډيورنډ لاين مسله په سوليز اوحقوقي بڼه په نړۍ واله توگه حل کړي او تر اټکه بيرته د لوی افغانستان پوله وټاکي او کابو څلويښت ميلونه بيل شوي افغانان بيرته د خپل اصلي او مرکزي حکومت سره يو ځای کړي خو پر ظاهر شا د هغه د تره د زوی سردار داود خان سپينه کودتا او د واک نيول او د هغه جديت او قاطيعيت د پاکستان حکومت ډېر وارخطا کړی و او همدې ورخطايۍ وهڅول چې په افغانستان کې سردار داود خان ته کورنۍ لانجې پيدا او تقويه يې کړي او دپلو لاندې ملۍ خښې کړي د پاکستان د همدې پلان او سياسي ستراتيژۍ په ترڅ کې د افغان حکومت سياسي او نظرياتي مخالفانو ته هم يو ښه او تاريخي فرصت پيدا شو ترڅو د نظام په وړاندې ودريږي او بيا د ماتې او شکست په وخت کې له هېواده بيرون گاونډ ته وتښتي او سر په سيوري کړي.

مورټمر ډيورنډ اصلا يو انگليس و او هغه وخت په هند کې د انگريزانو خارجه وزير و په نولسمې پيړۍ کې د افغان حکومت او د انگريزانو تر منځ دوه لوی او خونړي جنگونه وشول او انگريزان له ماتې او پرشاتگ نه وروسته په دې پو شول چې په افغان او افغانستان حکومت نه شي کولای نو يې وپتيله چې د وخت امير سره د افغانستان او برطانوي هند کرښې او قانوني سرحدونه اوباسي چې په دې ډول د يو بل د بريدونو او جنگونو مخه ونيسي امير عبدالرحمان خان چې د امير دوست محمد خان (بارکزی) لمسي او د افضل خان زوي و دا وخت د افغانستان امير او واکمن و . امير عبدالرحمان خان په ميړانه خپل ويشلي هېواد له هراته تر امو راټول کړ او د روس ، ترکستان او پارس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره یې د سرحدونو د ټاکلو ټړونونه وکړل خو په همدې وخت کې انګریزان هم خورا ورخطا وو او د سرحدونو ټینګار یې کولو که څه هم د امیر عبدالرحمان سره د انګریزانو تړون او د ډیورنډ لاین د لاسلیک مسله لا تر اوسه د شک او ابهام تر ګردونو لاندې ده خو بیا هم د ۱۸۹۳ م کال نه راوخله تر ننه پورې د افغانستان یو حکومت هم دغه کرښه په رسمیت نه ده پېژندلې بلکې قبایلو ، وزیرو او مسیدو په وار وار هماغه وخت د برطانوي هیت چې د ډیوړند کرښه او سرحد یې ټاکلو خیمې او کیمپونه ورسيځلي دي خپله کرکه یې ښودلې ده او په هیڅ شان یې ځانونه د خپل پلرني هېواد افغانستان نه بیل نه دي ګڼلي.

لنډه دا چې کله په ۱۹۴۷م کال کې انګریزان ووتل پاکستان جوړ شو او د برطانوي هند هر څه چاوڼۍ ، ټړونونه او ودانۍ نوي زیږیدلي هېواد پاکستان ته پاتې شوې سر سر او کونه ستر ټول د پنجاب په برخه شول په کابل کې هم د انګریزانو د سیاسي سفارت ودانۍ پاکستان ته پاتې شوه همدا د افغان حکومت دپاره ښه شېبه وه چې د لاس غوټه په لاس ایله کړي او غاښ ته یې پرېښږدي خپلې سیمې او ملکیتونه بېرته ونیسي خو د ظاهر شاه حکومت مطلق بې غوري وکړه په ۱۹۶۵م کې پاکستان په خپل ټول توان هند سره په پوځي نښته اخته و او افغان حکومت په ډېرې اسانۍ سره بیرته خپلې ځمکې نیولای شوې او همدارنګه بیا کله چې په ۱۹۷۱م کې بنګال بیلېده او افغان حکومت د پاکستان ننګه وکړه او د شا له خوا یې په خپل دښمن برید ونه کړ او یو بل طلایي چانس هم خاورې شو همدا لامل و چې د بنګال د جنګ نه وروسته د پاکستان د حکومت مشر د افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا ته د ملاقات په وخت کې ویل چې زه له شرمه ستا سترګو ته نه شم کتلای او د پاچا پښو ته یې لیدل.

دا لا پوره جوته نه ده چې محمد ظاهر شا په داسې حساسي ، حیاتي او مهمه ملي مسله کې ولې داسې پڅ او مړ دریځ درلود او د غوڅ دریځ خاوند نه و.

محمد ظاهر شا د پخواني پاچا محمد نادر خان (محمدزي) زوی و او پاچاهي ورته په میراث کې پاتې شوې وه.

محمد ظاهر شهزاده نه و خو د یوه سپاه سالار زوي و. داسې سپاسالار چې هیڅ وخت به کور کې نه و او د وطن او خلکو په خدمت کې به ورک ورک و ، د کور ژوند یې هم بېخي عادي او د عامو خلکو غوندې و د محمد ظاهر پلار د خپلواکۍ تر ګټلو وروسته په هېواد کې دویم سړی و او هغه وخت پاچا شو چې د غازي امان الله خان حکومت د بلواګرو په وړاندې نسکور شو او د قومي جرګې د پرېکړې له مخې محمد نادر خان د هېواد پاچا ونومول شو څلور کاله وروسته بیا ووژل شو او زوی یې محمد ظاهر په خامه خوله د هېواد پاچا شو.

دا همدا د ظاهر شا د پاچاهۍ کلونه و چې هند وویشل شو او پاکستان وزیږېده محمد ظاهر شا کابو څلوېښت کاله پاچاهي وکړه په پای کې د خپل تربور او اخښي سردار محمد داود خان له خوا په یوه سپینه کودتاه کې له واکه بې واکه شو خو محمد ظاهر شا هم د غازي امان الله خان غوندې د قدرت پر سر کورنی جنګ پیل نه کړاو د غازي امان الله خان هماغه خبره یې تکرار کړه چې ویل یې که د یوه افغان پوزه هم زما د قدرت د نیونې په خاطره وینې کیږي نو زه دداسې قدرت او واک نه تېر یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د خلق دیموکراتیک گوند له خوا پر داود خان خونړۍ کوتاده هم گونډیان اندېښمن کړل او هم یې د خپلو پلانونو د عملي کولو دپاره هیله من کړل کرل او رېبل پیل شول .

چې کال ورندی شي نو ټینټاره هم وهنه کوي گاونډیانو په افغانستان کې همداسې شر له خدایه غوښته چې د دوی په کې خیر وي او غواوې یې لنگې شي.

د انقلابي شورا عمومي مشر او د ثور د انقلاب ستر لارښود نور محمد تره کي اتم نمبر فرمان صادر کړ د عامو شتمنو خلکو شخصي ملکیتونه یې ضبط او دولتي کړل ځمکې یې شپږ شپږ جریبه په بزگرانو وویشلې په اوم نمبر فرمان کې یې ولور فقط درې سوه افغانۍ کړې و او بل کې یې گرویگانې معاف او بخشش کړې وې. گروي او په ځانگړي توگه ولور د اسلام له مخې هم یو ناروا او مردود عمل و خو دا د خلکو د کلتور او دود یوه کلکه او لویه برخه گرځېدلې وه او د حکمت په ځای په دې ډول عاجلو او احساساتي فرمانونو نور هم حساسیتونه د خلق دیموکراتیک دولت ته ور زیات شول بوساړې ته یې تیلی ورته کړ او حالات لا پسې ترینگلي شول خلک د خلقي نظام په وړاندې نېغ شول د انقلاب په وړاندې بغاوت ته ونگېدل او په عینې حال کې د خلق دیموکراتیک نظام د هیچا سیاسي مخالفت هم نه شو منلای او زغملای تر دې دمه په زرگونو سیاسي مخالفین او پخواني مامورین ، ملکان ، خانان ، علماء او محصلین نیول شوي ، ورک شوي او وژل شوي وو.

استادانو به په ښوونځیو او پوهنتونونو کې په ښکاره په خپلو لکچرونو کې په دین ملنډې وهلې او د خدای د ذات په هکله به یې ویل هر هغه څه چې په سترگو نه لیدل کیږي هغه د منلو وړ نه دي یا به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل چې انسان اصلا له بیزو پیدا شوی دی او د وخت په تېرېدو ترې لکۍ پرېوتې او شکل یې بدل شوی دی.
سل خبرې او سر یې یو د تره کي کړنو خپل نږدې ملگري هم وننگول او اخره یې دا شوه چې خپل همفکره خپل وفادار شاگرد او په اصطلاح خپل ورور حفیظ الله امین ورته بلا شوه پر خوله یې ورته بالښت کېښوده او ښه په ارامه یې ووژلو.
د امین تر وینا مخکې او وروسته یې دا ترانه په راډیو کې وغږوله چې:

ای د نیکمرغۍ خاورې تا ته مو سلام دی
ستره تیاره تېره شوه ستا خوارو بچو باندې
ښه شوله چې تېره شوه ستا خوارو بچو باندې
هره تیاره پای لري خلکو ولسو باندې
لمر د عدالت وخوت ستا په جگو غرو باندې
اوښکې دریابونه شوې واووښتې ځپې ځپې
ډوب یې تور قصرونه کړل ظلم یې ذرې ذرې
ماتې ککرۍ شولې والوتې نښې نښې
شین شو مرور اسمان ښکلې شوې درې درې
ای د ازادۍ خاورې تا ته مو سلام دی
ای د نیکمرغۍ خاورې تا ته مو سلام دی.

د تره کي دوره یې ختمه کړه او د خپلواکۍ لمر یې پر جگو غرونو وځلاوه.
حفیظ الله امین عام او تام واک خپل کړ د ظلم ، زور ، تشدد ، ترور او وژنو یو بل دور پیل شو ، په زرگونو سیاسي روحاني ، ملي ، قومي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي مخالفین بیا ونیول شول او په ډلیز ډول تر بلدوزرونو لاندې شول امین په لنډ وخت کې ډېره منډ وکړه ډېر ګړندی او په سرعت خوشې و او همدا تېز تګ یې د مرګ لامل هم شو وایي رفتار تیز استقبال مرګ است د امین سر زوری او سر کښی په خلق ګوند کې نور درزونه هم پیدا کړل د تره کي خواخوږي او د پرچم ډلې تربګني او دښمني ورسره نوره هم ډېره شوه ، امین په امریکا کې وخت تېر کړی و او له همدې خبرې د پرچم ډله او نور کمونستان په اندېښنه کې وو. شک یې درلود چې ښایي امین په امریکا کې د اوسېدلو او د ماسټری په مهال د امریکا د امپریالیزم د نظام تر اغیز لاندې راغلی وي او امریکایي پلوه شوی وي.

له تش ټوپکه دوه تنه ویریږي ، روسان پرې پرچمیانو بدګمانه کړل امریکایان خو یې هسې هم له مارکسیستي افکارو اندېښمن وو او ګاونډیان یې له قاطعیت او جدیته لا له پخوا په وېره کې وو دا تبلیغات د یوې ډرامې په بڼه د امین سیاسي کمونستي ملګرو یعنې پرچمیانو د ببرک کارمل په مشوره پیل کړل او غوښتل یې چې د روسانو خواخوږي خپله کړي او امین له منځه یوسي چې باالاخره همداسې وشول.

که څه هم شپونکی خپلې مېږې ښې پېژني خو بس د اجل سترګه ړنده وي دلته روسانو بیړه وکړه او د استخباراتو ځانګړو ځواکونو یې په امین برید وکړ او دومره تلوار یې و چې لا د امین له ستوني سا نه وه وتې چې روسانو په کابل راډیو کې د ببرک کارمل ثبت شوی پیغام خپور کړ او د امین د واک پای یې اعلان کړ.

هغه خلقیان چې د امین تربوران شوي وو هغوی هم د پرچمیانو سره لاس یو کړی و او د امین د مرګ په ورځ یې حتی د امین پر شپږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاشتنې زوی هم ترحم وه نه کړ د مور له پستې غیرې یې واخیست او تر ننه یې ورک کړ .

په دې ډول د روسانو د صبر کاسه ډکه شوه برژنیف اخر لکۍ تاوه کړه او سوټه یې گوزاره کړه.

د ببرک کارمل راتگ او د روسانو بربنډ تیري حالات نور هم کړکیجن کړل خړ سپی هم د لېوه ورور دی کارمل او روسانو لا ځمکه توده کړه د امریکایانو او اروپایانو هغه ویره رښتیا شوه چې روسان لا روان دي او تودو اوبو ته ځان رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کارمل او روسانو راتگ او د دغو دواړو ډلو ظلم او تشدد نور هم اور بل کړ د جنگ په خشاکو یې پطرول وشیندل او اور نور هم ژبغړاندی شو د کمونستانو په وړاندې د اسلامي انقلاب د غورځنگ غړو او ځوانانو هم په رسمي بڼه جهاد اعلان کړ او افغاني مبارزه یو ځل بیا نړۍ واله شوه که څه هم د روسانو د تیري نه لا وړاندې ولس د کمونستانو په وړاندې پاڅون کړی و په کونړ کې ولس غرونو ته ختلی و د کمونستانو په وړاندې یې مبارزه پیل کړې وه او د اسلامي غورځنگ غړو (جوانان مسلمان) خو لا تر کمونستي انقلاب دمخه یو ځل د سردار داود خان په وړاندې هم یو ناکام پاڅون په لغمان، ننگرهار او پنجشیر کې کړی و چې بیا یې ځینې مشران د احمدشا مسعود په گډون له هېواده وتښتېدل د کلیوالو په ساده وینا چې وایي د پاده وان په خپلې غوا نظر وي دوی هم لومړی تل میرام شا او بیا د پېښور په بالاحصار کې د نصر الله بابر له خوا د میلمنو په توگه وساتل شول.

د اسلامي گوند بنسټ لا پخوا په کابل پوهنتون کې د شریعاتو د پوهنځي استاد رحیم نیازي ، غلام محمد نیازي او نورو استادانو له خوا ایښودل شوی و چې د اسلامي نړۍ د نورو اسلامي بنسټونو خواخواږي هم ورسره وه په ځانگړي توگه په همدې وخت کې په مصر ، هند او پاکستان کې هم اسلامي گوندونه وو په مصر کې اخوان المسلمین ، او په برصغیر کې د مسلم لیگ (مودودي افکار) په نوم اسلامي نهضتونه په کړنو جلب او جذب اخته و د پاکستان د اسلامي گوند مشر قاضي حسین احمد او نور غړي یې هغه وخت کابل ته تلل او راتلل خو د جوانان مسلمان د غړو د ناکام پاڅون نه وروسته د وخت حکومت د دوی په تگ راتگ بندیز ولگاوه او بیا هماغه و چې قاضي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسين احمد اوبو کې لوټه کېښوده خپل ساز او سامان يې بدل کړ او کابل ته به د تجارت او تاجر په نوم او بڼه راتللو د کاسې لاندې يې نيم کاسه يښې وه بيا به يې په پټه د برهان الدين رباني او د اسلامي غورځنګ له نورو مشرانو او غړيو سره ليدل او د افغان حکومت په وړاندې به يې هڅه ول لور يې پر لوټه تېره کاوه او خپل ماموريت يې تر سره کولو.

د کمونستانو کوتاده او د روسانو يرغل نور د ګاونډيانو کار اسانه کړ او په ښکاره ډول يې د کابل حکومت مخاليفينو ته غيرې پرانيستلې اسلحې او پيسې يې ورته راټولې کړلې او تر سنګرونو يې وررسولې خبره ډاګيزه او د شف شف په ځای شفتالو ته ورسېده.

د کمونستانو ظلم او تشدد او د سرو روسانو يرغل او په يو اسلامي هېواد کې د اسلامي شعايرو توهين او سپکاوي اسلامي نړۍ هم دې ته ونڅوله چې د افغانانو مبارزه د کفر او طاغوت په وړاندې حقه او جهاد وبولي او ملاتړ يې وکړي.

همدې شېبې ته چې امريکا او اروپايانو پوره اويا کاله انتظار ويستی و يوه غوړه او وړيا مړۍ شوه او ټولو د مجاهدينو ملاتړ ته ملا وتړله.

د امريکا جمهور ريس ريګن د تنظيمونو رهبران واشنګټن ته وبلل ان تر دې چې د اسلامي حزب مشر مولوي محمد يونس خالص ريګن ته هم د اسلام د منلو او قبلولو بلنه ورکړه او د حزب اسلامي مشر انجنير حکمتيار هم د ريګن په بلنه واشنګټن ته ولاړ خو د ريګن سره د ليدلو او ملاقات غوښتنه يې ظاهرا رد کړه.

د امريکا لاس د تيرې لاندې و او د خپل مطلب له پاره يې بيا هم دوی ښه ډېر ونازول او تر اخره د انجنير حکمتيار ونډه او برخه تر نورو ډېره او غوړه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم مجاهدين لکه د تاريخ د تيرو پېښو په شان ټول عام ولس و چې د کفر او الحاد په وړاندې يې تورې ، لرونه ، تبرګي او خپل زنګ وهلي ټوپکونه راواخيستل او په تش لاس د يوه نړۍ وال مادي زبرځواک په وړاندې ودرېدل په پټه او ښکاره يې ګوزارونه پيل کړل خو دا ځل نړۍ بله وه او لکه د انګريز ، مغل او نورو يرغلګرو په څېر زموږ مبارزينو ، غازيانو او مجاهدينو خپله ملي او طبيعي مشري نه درلوده او د نورو په لاس د جوړو شويو تنظيمونو په سياسي چوکاټ کې پرېوتي وو که څه هم يو اسلامي ګوند د ثور تر انقلاب وړاندې په کابل کې جوړ شوی و خو دلته حالات بدل شول او په همدې وخت کې نابېره يو نظامي جنرال د پاکستان لومړی وزير ذوالفقار علي بوټو وواژه او واک يې ونيوه.

دا جنرال ضياءالحق نوميده او په ښکاره يې ځان يو مسلمان او د اسلامي عقيدې او مبارزې مخکښ ښرګنده وه خو وروسته يې اعمالو ښکاره کړه چې بشره د انسان او کار د شيطان و.

د سياست او د دنيا نه ناخبرو مظلومو او بې وزلو افغانانو ضياءالحق هم لوی مجاهد او غازي ګڼلو ټولو مهاجرو ميندو به ورته د هر لمانځه پسې سم لپه لپه دعاګانې کولې د ټولو زړونو کې يې ځای خپل کړی و او دومره مينه ورسره مظلومو او بې کوره مهاجرو لرله چې کابو د هر نوي زېږېدلي هلک نوم به خامخا ضياءالحق اېښودل کېده.

جنرال افغانان خپل وروڼه بلل ، پاکستانيان يې د اسلامي عقيدې له مخې انصار او افغانان يې مهاجر ګڼل او ويل به يې چې که په افغانانو اوس جهاد فرض دی نو په موږ يې حمايت او ملاتړ فرض دی او د افغانستان روان جهاد يې په حقيقت کې د پاکستان دفاع ګڼله ، په همدغه وخت کې د جهاد سنګرونه ښه تاوده و ډېر دولتي تاسيسات،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوستې او وسلې مجاهدينو نيولې وې او دا برى همداسې په کش کې روان و چې ولس هم د کمونيزم خلاف ، نړۍ يې هم مخالفه وه او اسلامي نړۍ هم ښه پوره خواخوږي درلوده نو ددوى ټولو مرسته د مجاهدينو سره وه او جهاد په برياليتوب سره روان و چې جنرال ضياء الحق ته دا برى د مجاهدينو ورورولي او اتفاق ښه ښکاره نه شو او فکر واخيست چې که د نړۍ والو همداسې مرستې او خواخوږيانې وي نو لرې نه ده چې په څو مياشتو کې روسان تېښتې ته اړ شي ميدان به پرېږدي مجاهدين او عام ولس به قدرت ونيسي او بيا به يو سم قوي او منظم حکومت رامنځ ته کړي نو دا وخت به زموږه هيلې هسې لکه د لمر وړانگو ته پر يخ ليکل وي او بس.
افغانستان به د نړۍ اتل او نازولى شي او دا سټينگر ، لوناگان ، کروز دا موډرنې او پرمختللې ټولې تخنيکي وسلې به د دوى حکومت او ملي اردو ته پاتې شي چې بيا به يې نو دوى د مقابلې او پرتلې وړ نه وي او د پښتونستان او ډيورنډ مسله به ددوى له واک او اختيار نه وه ووځي وايي باغ چې پوخ شي باغوان يې کوږ شي د جهاد بريا ، ثمر او ظفر همدغو انديښنو په سر واخيست او باالاخره يې د مجاهدينو د ويشلو ، تابع کولو او راخپلولو په نيت د مجاهدينو يو دوه تنظيمونه درې څلور او اخر اووه کړل اوبه يې له سره خړې کړې ، هر يو يې من من کړ او باالاخره يې سره غوښه او جاړه کړل.
يو ځل خو يې په اصطلاح د روسانو د يرغل نه مخکې د مهاجرو ويستلو ته هم ټټر وډبولو او د تره کي سره خبرو کولو ته تيار شو خو د نړۍ والو فشار بېرته غلى کړ او خدايزده چې څه پېرل او پېرودل يې غوښتل.
د پاکستان علماو هم په ټوليز ډول د خپل حکومت مصلحت او ناروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پالیسي مخکې وړله هرې مذهبي ډلې یو یو رهبر تر وزر لاندې کړ شیدې یې پرې راپرېښودې او په سپین لباس او سوچه ږیرو یې په کچه کاڼو تول شروع کړ.

د مجاهدینو رهبران ډېر شول خولې او خبرې ډېرې شولې او اختلافات رامنځ ته شول د تنظیمونو ځینې قومندانان هم د پاکستان پوځ په مستقله توگه په لاس کې ونیول ، پالل یې او په شا یې ټپول تنظیم بازي او قومندان بازي هم پیل شوه او په همدې وخت کې د جهاد تر څنگ د افغانستان د قیمتي کاڼو د کانونو کیندل او شخصي کیدل هم پیل شول لاجوردو ، لالونو او زمردو پسې هم نړۍ وال سوداگر راغلل او ورو ورو یې د سیمې قومندانان خپل کړل او په شمالي ولایاتو کې خپل منځي اخ او ډب هم پیل شو.

د لومړي ځل دپاره د تنظیمونو په ځینو چاپي خپرونو کې د خپل منځي جگړو خبرونه هم راغلل عام افغانان او مهاجرین یې ډېر خواشیني کړل خو د افغانستان دښمنانو به بیا ورته دلایل لټول او افغان مهاجرینو ته به یې ذهنیت ورکولو چې هغه فلانی منافق دی او فساد یې خپره ولو او بلخوا بیا په همدې وخت کې ځینو قومندانانو ته د ښوونځیو ، پلونو ، بندونو ښارونو او نورو عام المنفعه ځایونو د ورانولو او سوځولو درسونه هم ذهنا تزریق شول فتواگانې هم ورکړل شوې ، د افغان دولت ښوونکي ، عام مامورین ، ډاکټران ، انجنیران او ښاریان د کفر ، الحاد او کمونیزم تر بیرغ لاندې واجب قتل وبلل شول او پر هر ځای د توپونو ، راکټونو ، بمونو او ځمکني ماینونو ویشتل او یښودل جایز او روا وگڼل شول دا ډاگیزه شوه چې کاڼی به پوست نه شي او دښمن به دوست نه شي مار په لستوڼي کې ځای ونیوه او ښه په ارامه یې خپل کار کولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وطن مین او هوښیار افغانان چې لکه صرافان د دښمن قلپې روپۍ یې پېژندلې او په شوم غرض یې پوهېدل هغوی دمخې ترور او وژل کېدل.
کیمپونه جوړ شول د پاکستان د حکومت له خوا د افغان کمیشنرۍ په نوم د افغانانو د ستونزو د حل په پار پاکستان ځانګړي دفترونه جوړ کړل او په کیمپونو کې ښوونځي او مدرسې جوړې شوې د ښوونځیو په تعلمي نصاب کې یو نوی مضمون د نظامي په نوم ورزیات شو او ځوانانو به هره ورځ په ملکي ښوونځیو او مدرسو کې نظامي او جنګي زده کړې هم کولې د حساب او لوست په کتابونو کې هم د قلم ، کاغذ ، رنګ ، انار او مڼې په ځای د تورې ، ټوپک ، وینې ، شهید ، مرمۍ او د کارتوسو نومونو ځای ونیوه ، د دیني علومو په ساعت کې هم د هجرت ، جهاد ، شهادت او شهید د وینو د اجر او ثواب کیسې او مسلې کېدلې او ځوانان به سنګر ته هڅه ول کېدل.
چې په خندا مري نو ژړولو ته اړتیا نه پاتې کیږي په شهدو کې زهر ولړل شول د ښوونځیو پر دېوالونو ، سفري سرویسونو او ریکشو پر شاګانو به هم همدا ډول شعارونه او سپېڅلي احادیث لیکل شوي وو ، جهاد د قیامت تر ورځې دوام لري او موږ چې تر څو ژوندي یوو جهاد به کوو ، د کشمیر مظلومان به هم ازاده وو او د فلسطین خپلواکي هم خپل فرض ګڼو .
د افغانستان انقلاب د سیمې حالات هم لکه د یوه پلان شوي لیکل شوي فلم او ډرامې غوندې بدل کړل په ایران کې هم انقلاب وشو او د رضا شا پهلوي سلطنت مذهبي اخوندانو د روح الله خمیني په مشرۍ راړنګ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان حکومت لا له پخوا د ایران سره سیاسي ، حقوقي او کلتوري مشکلات درلودل ایران د هلمند په اوبو ځو واري اعتراضونه کړي وو او د دې اوبو ویش یې غوښتلو که څه هم دا سیاسي لانجه د پاچا په وخت کې د وخت تکړه او ځیرک لومړي وزیر محمد موسی شفیق په معقول ډول حل کړې وه خو بیا هم ایران ځان د اریایي لرغونو میراثونو وارث ګڼلو او د همدې کبله یې تل د افغانانو په علمي او معتبرو کلتوري لرغونو اثارو ، کتابونو ، اشخاصو او تاریخ دعوې کولې او په پټه توګه یې په افغانستان کې توکمپالې او مذهبې راپارونې کولې نو د کمونسټانو د ثور انقلاب د ایران بخت هم وځلاوه او په اوبو کې یې ډېوې بلې شوې.

د افغانانو نفاق ، رذالت او شیطانت ته یې ښکاره متې رابډوهلې او د پاکستان پر خلاف یې اته جهادي تنظیمونه رامنځ ته کړل د امدادی خمیني ، مهدي ، سپاه پاسداران او ... په نومونو یې نظامي غونډونه جوړ کړل او بیا یې روزل شوي خلک افغانستان ته راولیږل ډېر افغان ځوانان یې د جنت ، حورو او مذهبي جنون په څپو کې د عراق سره د ایران د ناروا جنګ قربانیان هم کړل.

اخوندانو په یوه لاس کې دوه هندوانې ونیولې هم د روس ملګرتیا او هم د تنظیمونو بنسټګر.

روسان هوښیاران وو اوولس هېوادونه یې نیولي وو د افغانستان ګاونډ ته رارسیدلي وو خو په اویاوو کالو کې یې دا نیت نه وو چې افغانستان ته راشي ځکه چې د افغانانو تاریخ یې لوستی و او په دې پوهېدل چې دلته په نولسمه پیړۍ کې د دوي د سترګو په وړاندې انګریزان مات شوي وو ، مغلو تر هنده کابو درې سوه کاله بې غمه او ارام حکومت کړې و خو په افغانستان کې یې یوه شپه هم ارام نه و کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کلمو کې يې د بې غمۍ اوبه نه وې تودې شوې که څه هم په وحشت يې د افغانانو له ککرو منارونه جوړ کړي و او د ژونديو انسانانو نه يې د ختېو کلاګانې جوړې کړې وي خو بيا هم افغانان ورته تسليم نه شول او مغل ترې وتښتېدل ، خو هوښياره مرغۍ که نښلي نو بيا په يو وار په ډېرو لومو کې نښلي ، روسان پرچميانو وهڅه ول او ورته يې له وريځو اوښان جوړ کړل چې ټول افغان ملت زموږ سره دې مخاليفين فقط د ګوتو په شمېر دي ستاسو او زموږه د زوره نه دي او په يو څو مياشتو کې به وځپل شي د ډېرو امسا د يوه ګېډۍ ده او بس روسانو ټول ملکونه بې ټکه او بې ټوکه نيولي وو د افغانستان ګاونډي هېوادونه يې په يوه ورځ کې خپل کړي وو ، پر تاجکستان يې ګهيځ وختي بريد کړی و او په څو شېبو کې يې ونيوه ، تاجکانو ويل روسان سهار وختي راغلل او موږ لا د سهار چايونه ، نه وو چښلي نو همدا لامل و چې هر يوه به ويل چای ناخورده جنګ نه ميشود يعنې ټول وطن يې د چايو قرباني کړ جنګ تريخ دی خو کيسې يې خوږې دي.

د روسې هوښيار ولسمشر برژنيف پرچميانو او کارمل به ذات خود دومره خر کړ چې د هغه د درواغو په خبرو لکه غر غوښه او سيند ښوروا ، نو بس راځه ، تېروتل او د سرېښتو ډنډ ته راپرېوتل.

د کمونستانو د ظلم ، نيونو او وژنو نه عام ولس تنګ او هر سړي غوښتل چې ددغه محشر نه خپل سر په سيوري کړي ځکه هم ځمکه جنګ لکه د اور تبۍ سره کړې وه او هم له پورته روسي چورلکو درانده درانده د نيپال بمونه راورول د هرات ښار يې پر سرو وينو سور کړ او د کونړ په کيراله کې يې په سلګونو خلک په يوه ورځ ژوندي د خاورو لاندې کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بل وي نو ولس اړوت چې د ډیورنډ له کرښې واوړي او ښکته پښتونستان او پاکستان ته سر اوباسي.

له ډیورنډ ښکته د افغان مهاجرینو په نومونو یو شمېر کیمپونه هم جوړ شوي وو او خیمې په کې لګېدلې وي ، که څه هم جنرال ضیاءالحق افغانان خپل ورونه او مهاجر بلل خو د پښتنو ستر مشر د عدم تشدد باني د نوبل د سولې نړۍ والې جایزې ته کاندید او د ګاندي هم مهاله او سیال سیاستوال خان عبدالغفار خان بیا دا جنګ د روس او امریکا جنګ بللو او ویل به یې جنګ اصلا د دوو لویو قدرتونو دی خو له بده مرغه د سیالۍ او زور ازمایۍ میدان یې افغانستان دی سرونه ، کورنه او وینه زموږ تویږي او ورانیږي غرونه به موږ سوري کوو او مزې به نور خلک پرې کوي.

افغانان یې خپل ورونه بلل او پښتونخوا یې د دوی خپل پلارنی هېواد بللو دوی یې په خپل کور کې میلمانه بلل او یوازې هغه افغانان یې مسافر او مهاجر بلل چې له اټکه ښکته اوسېدل.

پاچا خان به ویل دا پردی جنګ به ټول افغانان او په ځانګړي توګه پښتانه بې کوره او بې اوره کړي ، هره مور به بورجنډه کړي ، هره خور به بې وروره کړي ، هره میرمن به کونډه او سرتوره کړي او هر بچی به بې پلاره کړي دا جنګ به اخر خپل اصلي رنګ را اوباسي او افغانستان به په ډلو او ټپلو وویشي ، دا جنګ به د هر افغان او هر پښتون کور او دروازې ته راورسیږي او د افغان وینه او سر به بیا د یوه چرګ د وینې او سر هومره ارزښت هم ونه لري.

یو به د بل د وژلو فتوې ورکوي او مرګ به یې جایز ګڼي پاچا خان به دا هم ویل چې روسان به مات شي خو بیا به امریکا یکه تازه شي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅوک به یې نه شي رامهر کولای د نړۍ وال قدرت انډول به خراب شي او امریکا به هر څه په خپله خوښه او اختیار کوي او....
د باچا خان ویناوې لکه ملغلرې بیا وروسته شاعرانو سره وپېیلې نغمې شوې ، ترانې او سندرې شوې:

په خپل وطن کې جنګ را په سر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
پردی غوبل دی پردی اشر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
زما ګرېوان یې ریښې ریښې کړ
زما وجود یې اندام اندام کړ
پردی ټوپک دی پردی سنګر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
کوڅه کوڅه مې د زړه په وینو
روزانه لامبي زه ورته ګورم
ما په ما وژني کافر هنر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
ای نړیوالو امن دوستو
د جنګ پرستو مټ د نیوو دی
په ما قیامت دی په ما محشر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم

څه سر به مو خوږه وم دا مهال دوه لوی کیمپونه په پېښور کې جوړ شوي وو یو د کچه کړۍ په دښته کې (اوسنی حیات اباد) او بل د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناصر باغ په وچ ډاک کې د خیمو تر منځ یو نیم د خامو ختهو گټهو جومات هم جوړ شوي و د سوري پل لاندې یو نیم دوکان هم جوړ شوی و او ښوونځي او مدرسې هم جوړې شوې وې.
په کچه گړۍ کې هم د تابوتونو او ترکاڼانو دوکانونه جوړ شوي وو هره ورځ به په سلگونو تابوتونه خرڅېدل او د جهاد شهیدان به په کې خښېدل د تابوتونو د دوکانونو سره څنگ په څنگ د جهادي او جنگي ترانو د کیسټونو دوکانه هم ښه په خوند کې روان وو او د جگړو ، شهادت او ازادۍ ترانو ښه بازار موندلی و ، خو د وطن، خاورې ، لیلا، گل ، بلبل ، گودر ، لونگو او عشقي شعرونو ځاي فقط د تودو سنگرنو ، غزا او جهادي ترانو نیولی و او:

ای زما وطنه د لالونو خزانې زما
ستا هره دره کې دي د تورو نښانې زما
زه یم ستا له خاورې ته زما له مینې جوړه یې
ته مې د غیرت او د پښتو رنگینې جوړه یې
ته مې د نیکه او د بابا له مینې جوړه یې
ستا زړه کې پرتې دي ټولې تللې زمانې زما
سترگې مې لوگې شه ستا د خاورو د کورونه
عقل مې ایرې شه ستا دپاره د فکرونونه
ځار شمه قربان شم ستا د غرونو نه سیندونونه
ستا هر دره کې دي د تورې نښانې زما
ستا عزت چې نه وي زه به نوم او عزت څه کړمه
ته چې خوار او ځار یې زه به خوب او راحت څه کړمه
ستا سر چې وي ټیټ نو زه به شان او شوکت څه کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسته به دې خاوره کړم په مينې مستانې زما
يا به دې زه سيال کړمه وطنه د جهان
يا به ستا په پښو کړمه تورې خاورې ځان
زه به دړې وړې شم خو تا به کړم ودان
زه هغه پښتون يم تا ته يادې افسانې زما
ای زما وطنه د لالاونو خزانې زما
يا
وطن جنت نشان دی گلان په کې کرمه
په ما د ځانه گران دی گلان په کې کرمه

د خلکو د ذهن نه وتلي وو او حتي د ملي شاعر ملنگ جان شخصيت هم حالاتو د پوښتنې لاندې راوستی و چې محکوم پښتونستان او محکومو پښتنو ته يې نغمې ويلي وې او باالاخره يې خپل ژوند په همدغه لاره کې قربان کړ چې البته د پښتونستان د دښمنانو له خوا يې د سوارلۍ موټر د کابل جلال اباد په لار کې چپه کړای شو او ډريور چې خپل کور يې لا پخوا ويستی و خپل سر يې هم ژوندی ، روغ او جوړ لاهور ته وويست خو د ځينو معلوماتو له مخې هغه هم بيا په لاهور کې ناپېژاندو کسانو سمدواره ووژلو او ښايي لامل يې هم همدا و چې د ملنگ جان د وژلو کيسه رسوا نه کړي او د داود خان د غضب سبب ونه گرځي خو په هر حال د افغانستان دښمنان پخپل پلان کې بريالي شول او هغه بلبل يې د تل دپاره چپ کړ چې ويل به يې:

زه پښتون يم زما روح پښتونستان دی
بې له روحه څوک ژوندون نه شي کولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خوښ د ازاد ی نام ونښان دی
اسارت زما ارواح نه دی منلی
زه پښتون یم پښتونواله مې خوښېږي
سرو مال د پښتونوالې نه خیرات دی
که مې سرې وینې په دغه لار تویېږي
زما وینې د وطن د سر زکات دی
هغه سر چې قومیت کې خاورې کېږي
خاورې نه دی تر قیامت پورې حیات دی
پتنګ کله د ډیوې نه روی ګردان دی
په ډېر فخر سره یې خپل بدن سېزلی
زما تن کې که هډوکي دي که غوښې
دغه واړه د وطن آب و دانه ده
د وطن نه به یې قربان کړم ګوښې ګوښې
هر اندام مې ددې لارې نذرانه ده
ما کې شته د پښتونوالې پوره نښې
خدای راکړې د همت ښه خزانه ده
ابی کړی راته غوږ کې دا بیان دی
که بې ننګ وي پی مې نه دي وربښلي
په کوم ځای کې چې پښتون وي لوبېدلی
که اول وي که اخر د پښتون مال دی
که سل ځله وي په وینو لمبېدلی
خو بیا هم پښتون ګڼلی استقلال دی
اکثریه خلکو پخپله ځان سېزلی
چې پښتون ورته ښودلی توره ډال دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنو ته رب ورکړی کلک ایمان دی
له مېدانه چېرته نه دی تښتېدلی
زه پښتون د پښتون زوئ پښتونزاده یم
ټول جهان زه پېژندلی چې پښتون یم
زه ددې خاورې د غېږې پرورده یم
دغه خاوره مې لیلا زه یې مجنون یم
قربانۍ لره حاضر او اماده یم
زه مین د خپلواکۍ په ښه قانون یم
نو زما ملنگ جان دا عهد و پیمان دی
ما خپل ځان پښتونستان ته وربښلی .

په عامه اصطلاح د هجرتونو لړۍ همداسې گړندۍ روانې وې او افغانان درگرده له هېواده وتل ځوک ایران ، څوک اروپا او امریکا ته تلل او ځینې غریب او غوربه خلک بیا ایله دومره وو چې د ډیورنډ له کرښې ښکته پوریوتل.

عبدالمحمد جان کاکا چې هغه وخت ښه خط او بریت زلمی و او د سرو روسیانو ظلمونو اړ ویست چې په وړاندې یې ټوپک راواخلي او عملي جهاد پیل کړي خو چې پام یې شو خپل دوه بې موره ماشومان یې نېغ سترگو ته ودرېدل بیرته یې سمدستي د ټوپک راخیستو او غر ته د ختلو سوچ پرېښود او د کلي او وطن نه د وتلو په فکر کې کېوت ټوله شپه یې ښه فکر وکړ په سبا یې په خپل کور لاس تېر کړ د غریبۍ کور و خاص قیمتي او د خرڅ څه په کې نه و ټول عادي او د دهقانۍ سامان و خو بیا هم د کلونو کلونو کور او مال و پرېښودلو یې ډېر زور غوښتلو ځکه کور ته کوره کی او واده ته واده گی نه ویل کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر حال کې خامخا دروند وي ، له ویرې یې چا ته د زړه حال هم نه شو ویلای ځکه حالات ډېر ترینګلي و او د خلقي حکومت د ظلم نه هر سړی په ویره کې و هیچا په هیچا باور نه شو کولای حتی سکه وروڼه له یوه بله وېرېدل او د زړه خبرې زړونو کې امانت پرتې وي ، حکومت مخبران درلودل او ډېر خلک په خپلو خبرو نیول شوي وژل شوي او نادرکه شوي وو هر څوک له خپل سیوري وېرېده او خلکو به ویل چې نن سبا دېوالونه هم خبرې کوي.

هر چا په خپلې خولې لاس ایښی و لکه شیخ فریده پټه خوله دې بهتري ده ګنډلې شونډې ګرځېدل.

عبدالمحمد جان کاکا چې کلیوالو په عامه لهجه ماجان بللو د همدې وچ کوټ د کلي مومند و او د کوټ ولسوالي یې خپله ولسوالي وه.

تېر کال یې میرمن مړه شوې وه او همدا دوه نښې ترې پاتې وې زوی ته به یې له نازه کشو او لور ته شرو ویله.

د ژمي لنډه ، تنګه او یخه ورځ وه ماجا ماشومان خپلې سپین سرې مور ته وسپارل او پخپله هدیرې ته ولاړ د مېرمنې قبر ته کېناست ګرد چاپیر به یې خپل ښکلي وطن ته لیدل او ژړل به یې غوړونه یې هم شک نیولي و چې به د چا د خبرو یا د راتلو ښکالو شوه ژر به یې سترګې پاکې کړې او ځان به یې غلی کړ چې لارویان یې ونه ویني او د زړه په خفګان یې پو نه شي ټوله ورځ یې خپلې ځوانیمرګې مېرمنې ، پلار ، نیکونو او هدیرې ته دعاوې وکړې.

میاشت مخکې کلی روسي څرخکو لوټې لوټې کړی و او د ماجا خپلوان او ډېر کلیوال شهیدان شوي وو پر قبرونو یې لا شنه ګیا وچه شوې نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماجا قبرونو ته کتل او هر یو یې سترګو ته نېغ ودرېده لمر په پرېوتو و
د غر لمن لکه د شهیدانو هدیره تکه سره وه ماجا هر یو مخاطب کړ او
په زړه کې یې ورسره پټه خدای پاماني وکړه بیا یې خپل نیکه مخاطب
کړ او ویل یې تاسو خو انګریزان مات کړل خو دا ځل موږ له خپلې لمن
اور اخیستی دی اوس د بلې لوې بلا په خوله کې پرېوتلو او ددې بلا
ماتول ډېر ګران دي ځکه چې بیرغ یې زما د ورونو په لاس کې هم دی
او دوی ورسره مله دي بیا یې ټولو ته دعا وکړه پوزه او اوښکې یې پاکې
کړې لوند دستمال یې جب ته کړ او له هدیرې په سلګیو سلګیو مخ
په کور ولاړ خواشینی و خو ناهیلی نه و ویل یې دلته د ډېرو زوروړو
ښکرونه مات او د ظلم بېړۍ یې ډوبې شوي دي د دوی غاښونه به هم
مات شي ، چیرته د خدای زور او چیرته د مخلوق زور ، که غر لوړ دې
خو پر سر یې لار شته ، روس به څه وي او زور به یې څه وي کلمه یې
تېره کړه او کړل یې سل زامن د سپي او یو د زمري.
بس همدا روانه اونۍ لا تېره شوې نه وه چې ماجان دشپې په تیاره کې
په دوو خرونو او کچرې باندې د تن جامې بار کړې او غلی د شینوارو
په لورې وخوځېد د تورو غرونو او سپینو واورو مسافر شو لاره د مرګ د
خطر سره تړلې وه ځای په ځای ماینونه ، امنیتي پوستې او د روسانو د
ځرخکو ګزمې یو په بل پسې روانې وې ، ماجا خپل مشر زوی کشو پر
خره ، سپین سرې مور یې پر کچرې او شرو یې په شا کړه کله به چې
کوم یو وټوخل یا به یې څه ویل غوښتل نو ماجا به ژر ورته پر خولې
لاس کېښود او خبره او ټوخی به یې په کې وچ کړ د خپلو پښو تناکې
او زخمونه یې د هیبت او ویرې د لاسه لا ښخي لیدلي هم نه وو ، ماجا
د همدې سیمې سړی و نو ځکه د مړي ژوندي له کبله په سیمه کې
بلد و که څه هم پر دغو کړنګونو کله نه وو تللی خو د اټکل له مخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهېده چې ځنګه باید له ډېورنډ کربښې ها غاړې ورواوړي بله دا چې خره او کچرې هم تر ډېره د نورو پلونو اندازه لګولای شي او خپله هم لاره سمولای شي بس دلته هم کچره مخکې او دوی ورپسې وو.
د شپو شپو مزله وروسته له کربښې واوښتل او په پوښتنه پوښتنه د ناصر باغ کیمپ ته ورسېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېيمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما جان د ناصر باغ په پنډغالي کې د خیمې او ورو ورو د کورګي خاوند شو ځینې خلک د افغان کمیشنرۍ له خوا په دفتر کې ثبت او راجستر شوي وو او د کور د شمېر په کچه به ورسره هره میاشت د وړو ، غوړو ، مالګې او تیلو مرستې کېدلې او د رسمي راشن کارډ له مخې به ورکول کېدل ما جان لا په دغو کیسو نه پوهېده سترګې یې مړې وې او غوښتل یې چې د خپلو متو له برکته یوه حلاله مړۍ پیدا کړي او لکه د انګورو تاک پر بل بار نه شي.
پېښور داسې یو ښار و چې د پاچا او ګدا دواړو بېړۍ په کې خدای پورې ایستله او هیڅوک وږی نه پاتې کېدلو.
د ما جان د پښو ټپونه لا نه وو سره ورغلي چې د روزګار په لټه کې شو وخت و او لکه برېښنا ځغلېده څه وخت وروسته کشو هم لږ را زلموټی شو او کله نا کله به یې د خپل پلار سره کار ته ملا تړله د خیمې ژوند یې هم د ختو ، ګټو په یوه خام کورګي بدل شو او خور یې شرو د کیمپ ښوونځي ته تلله ، ماشومه شرو ایله دریم ټولګي ته رسېدلې وه لیکل او لوستل یې هم لا سم نه شول کولای چې له ښوونځي وویستل شوه ، ما جان بل واده کړی و او دا وخت شرو په کور کې وړې خویندې او میره مور هم درلوده که څه هم د شرو میره مهربانه میرمن وه خو بیا هم وایي مور چې میره شي نو پلار هم پلندر شي د کور کارونه ډېر شول او شرو د کور میرمن شوه ، په افغانانو کې او بیا په ځانګړي توګه پښتنو کې لا تردې وخته د نارینوو تعلیم هم د صفر سره ضربېده یعنې عصري زده کړې د هیواد په کچه بېخي هیڅ وې ښوونځي او سینماګانې د خلکو له خوا سوځول کېدلې او د ښځو ښوونځي خو بیخي کفر ګڼل کېدل او د ډېر پخوا نه سوځول کېدل ان د غازي امان الله خان واکمني هم د همدوغو مشکلاتو ښکار شوه او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په اصلاحاتو د کفر ټاپه ولګېده او د واکمنۍ تخته يې د سقاو د زوی په مشرۍ يوه ډله غلو واړوله.
عامو خلکو يوازې د ښځو ښوونځي بد نه بلکې د خپلو لوڼو او خويندو تعليم يې هم بد ګڼلو او د شرم او پېغور کار ورته ښکارېده.
هر چا به په عامه اصطلاح ويل ښځه يا په کور ده يا په ګور ، که څه هم پښتانه ټول مطلق مسلمانان دي او په اسلام کې تعليم او زده کړې ته لومړی مقام ورکړل شوی دی او د پيغمبر عليه السلام د مبارکو وېناو له مخې زده کړه په نر او ښځه لازم او ضروري ګڼل شوې ده پښتانه په دين سر او ځان قربانوي خو دې مهم اصل ته يې شا کړې ده او د ښځو په زده کړه لا تر اوسه اکثره شرميږي.
عجبه يې دا ده چې د کور ، کرونديې ، اوبو ، خاشاکو او څمکو کار پرې کوي ، په لکونو لکونو ولور او دنيا پرې اخلي ، ورور او پلار يې د خپل واده او ناوې په بدل کې ورکوي ، د جرګو ، بديو ، تربګنيو او دښمنيو په تس کې يې د مقتول کورنې ته په ډولۍ کې کېنوي خو په زده کړې يې شرميږي.
خير شرو دا وخت د وطن د دود له مخې ديارلس کلنه او پېغلوټې شوې وه ، په اصطلاح دلته تر لسو کلونو پورته جلۍ پېغله بلل کيږي ، ريباران پرې مرکې جرګې کوي او خپلو زامنو ته يې غواړي شرو هم د کلتور له مخې دا وخت بايد د يو يا دوه بچيو مور وای.
د ښوونځي همدا وروستۍ شپې وې چې يوه ورځ نابېره يوه ډله سرې د ښوونځي له يوې ګوډې شوې ښځينه ښوونکې سره د ښوونځي انګړ ته رانننوتل شرو او نورې جونې هم په غولي کې ولاړې وې د رخصتۍ زنګ ټنګېدلی و شرو هم لا سور لمر ته ولاړه وه ښوونکې له ترجمان سره په پښتو خبرې کولې او ترجمان په انګليسي اخته وو ، د يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريشي کړي کس په غاړه کې کيمره ځړېدلې وه او ګوډې ښوونکې سره يې په اشارو خبرې کولې د ښوونځي تصويرونه يې اخيستل او د کيمرې شراکا يې ختله ، بيا يې لاس پر تندي ونيوه او د بل لاس په ګوته يې هغه وړاندې جنکيو ته اشاره وکړه ښوونکې پو شوه او هغه جونې يې عکاس ته راوبللې خو ټولې رانغللې ښايي ځينې به له پرديو سړيو شرمېدلې ، ځينې به ويرېدلې او ځينو به نه غوښتل.

د پښتنو کلتور لږ سخت دی پردی نارينه حق نه لري چې د بل چا تور سرو ته اشاره وکړي او پښتنې جونې هم نه غواړي چې له يوه پردي سړي سره خبرې وکړي ، واړه ماشومان د کيمرې واله پسې وو او پرې راټول وو خو دوی لرې ولاړې وې او ښايي فکر به يې کولو چې دا پردي سړي او دا انګريز څنګه راغلی دی که څه هم دا وخت افغانستان او افغانان د نړۍ د مطبوعاتو د سر ټکي وو او ډېر ژورنالستان به کيمپونو ته راتلل خو خلک ساده وو او په هر څه ژر نه پوهېدل د ګوډې ښوونکې له اشارې سره جونې ولاړې خو شرو لا ولاړه وه چې کميره مين ورنږدې شو ، ښوونکې ورته وويل دا يو خبريال دی امريکا نه راغلی دی زموږ د ښوونځي عکسونه اخلي او بيا زموږ سره مرسته کوي ، شرو هيڅ ونه ويل او په ټيټه خوله يې د خپل څادر پيڅکی خولې کې نيولی و عکاس خپله کيمره له غاړې راوويسته او د شرو عکسونه يې واخيستل ورځ وه او تېره شوه شرو کور ته ولاړه پر ټوله لاره پرېشانه او تروره ښکارېدله لکه څه يې چې ورک کړي وي يوه وېره او ترهه يې په زړه ننوتې وه ښايي له دې وربدله چې د عکس نه ورته کوم جينجال او کيسه جوړه نه شي څوک ورته پيغور ورنه کړي او د کورنۍ عزت يې خراب نه شي پلار او خپل ورور يې ټوله شپه سترګو سترګو ته کېدل او تر سبا يې سترګې پټې نه کړې که څه هم په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې به ورتېر شول چې تصویر یې د ښوونکې په خوښه او د خلکو په مخکې عکاس واخیست خو بیا هم پښتنې میرمنې له تور او تهمته وېرېږي او وایي ترڅو چې رښتیا راځي نو درواغو به کلي وران کړي وي ، اکثره خلک په رښتیا هم خپل غوږ ته لومړی نه گوري که ورته وویل شي چې غوږ دې سپي یوړ نو سمدلاسه په سپي پسې ځغلي ډېر خلک د بې ځایه ننگ او غیرت قربانیان شوي دي او احساساتو یې کورونه وران کړي دي همداسې ډېرې پېښې او کیسې شرو لیدلې او اورېدلې وې نو ځکه یې ماشوم ذهن ناارامه و او د سوداگانو سیند لاهو کړې وه خو د وخت په تېرېدو سره یې ورو ورو د عکس کیسه او صحنه له ذهنه بېځي ووتله.

وخت په منډه روان و شرو نو اوس د پلار هغه ماشومه شرو نه بلکې پېغله شوې وه او د کور په څلورو دېوالونو کې را ایساره وه ، ټوله ورځ د کور ، خویندو ، پلار او ورور په خدمت بوخته وه ، د سهار د لمونځ پسې سمدستي د انگړ جارو ، د سهار چای او د لوښو مینځل یې لومړني کارونه وو ، بیا به یې وړه وه اخکښل او د غرمې په پخلي به بوخته شوه د تندي خولې به یې لا وچې شوې نه وي چې د خیرنو کالیو پنډ او سوباړی به یې راواخسیت او د کالو په پرېولو او د سوباړي په غربولو به اخته شوه ، په همدې شپو ورځو کې ورپسې د ریبارانو جرگې او مرکې هم پیل شوې ډېر خلک به تلل راتلل او خپلو زامنو ته به یې غوښتله ، ښکلې سره سپینه او پټه خوله جلۍ وه نو ځکه له گونډیانو واخله تر خپلو خپلوانو د هر زلمي مور ورپسې وه ، په افغاني ټولنه کې د جلۍ یا په اصطلاح د خور او لور د ورکړې ټول واک او اختیار د پلار او ورونو په لاس کې وي او هر څه چې د پلار یا ورور خوښه وي هماغه به کیږي که یې ړوند ته ورکوي که یې شل ته ورکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که يې زوړ سړي ته ورکوي او که يې په بدل او بنې ورکوي او که يې سيند ته غورځوي بس جلۍ د څه ويلو اختيار نه لري که څه هم د وطن قانون او اسلامي شريعت پوره حق ورکړی دی چې خپل نظر څرګند کړي او خپله رايه ښکاره ووايي خو د کلتور او دود له مخې جنکۍ د پلار او ورور په وړاندې هيڅ نه وايي او په پټه سترګو د زهرو ګوټ کوي مګر دا هم دود ده چې ځينې پلارونه بيا د خپلو زامنو نه هم پوښتنه نه کوي او په خپل سر او خپله خوښه ورته په کور کلي کې جنۍ او د ژوند رشته ګوري.

ښځه يوازې په افغاني ټولنه کې بې وزله او مظلومه نه ده بلکې د نړۍ په هر ګوټ کې مظلومه ده او په ځينو پرمختللو هېوادونو کې يې هم انساني حقوق او کرامت تر پښو لاندې کيږي د يو موټې روپيو په مقابل کې يې جسم ، اندامونه او ښکلا په تجارتي اعلانونو او جنسي فلمونو کې ليلاميږي.

کله به چې کور ته نابلدې ښځې راغلې او له ورايه به مسکۍ شولې نو شرو به هم د دوی په مطلبي راتګ پوهه شوله د چايو پتنوس به يې کېښود پيالې به يې ډکې کړې او نوره به په منډه له کوټې ووتله ، څو څو وارې جرګې راغلې او ولاړې خو بله ورځ يوه بله مور راغله د شرو ميرې ته يې د خپل زوی ډېر صفتونه وکړل بس هر چا ته خپل مزی مرغلين وي ويل يې زه بيا هم راځم ، بيا هم راځم او بيا هم ، په خندا يې وويل اوس مو نو چيرې په اسانۍ پرېږدم که په پښو مې ووهۍ نو په سر راځم او که په سر مې ووهۍ نو په پښو راځم همداسې يې وکړل تر هغې لاړه او راغله چې د شرو مور يې دې ته راضي کړه چې خبره خپل خاوند ما جان ته ورسوي ما جان ته هم د سپين ږيرو جرګه کېناستله او د خپلوۍ غوښتنه يې ترې کوله باالاخره خبره دې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راورسید ده چې ما جان جرګې ته هو وکړي خو کله کله انسان نه پوهیږي او په ځانګړي توګه افغانان بیا داسې معاملې تر ډېره په قسمت او نصیب پورې تړي او وایي که نصیب یې و نو وبه شي ماجان هم جرګې ته همداسې وویل او لږ مهلت یې وغوښت سپین ږیري هیله من شول او د بیا راتګ په نیت سره خواره شول.

بس په رښتیا هم د قسمت خبره وه څو ورځې لا نه وې اوښتې چې بل ماښام مرزا محمد راغللو ، میرزا خان تر هجرت وړاندې ماجان نه پېژندلو همدلته په کیمپ سره نږدې اوسېدل او بلد شوي وو ، ماجان د ناصرباغ په بازار سوري پل کې مېوه خرڅه وله او میرزا خان به کله کله ځنګ ته ورتلو او د لمر پیتاوي ته به یې د افغانستان په روانو سیاسي حالاتو خپل بحثونه او د زړه خوالې کولې او ورو ورو سره ښه خواږه ملګري او اشنایان شول مړی او ژوندی یې سره پاللو او کله کله به یې میرمنې هم سره د یو او بل کور ته تللې.

د پیتاوي مجلس به کله کله ډېر خوږ شو او په خپلو کمونستهو کلیوالو به یې ټوکې کولې مرزا خان ویل زموږ کلي کې هغه فلاني په سپینه ږیره خدای ووهلو او ملیشه شو د خلقیتوب په مانا نه پوهیږي خپل لمونځ او اودس هم کوي او د کمونستانو ټوپک یې هم پر اوږه ینښی دی.

خیر ډووډی موډی چې وخوړل شوه مرزا خپل اشنا او ملګري ماجان ته د خپل زړه خبره په خوله وکړه مرزا خان بیا ماجان ته مخ کړ او ویې ویل ما د خپل زوی دپاره ستا په کور لاس اینبی دی او غواړم چې دا دوستي په خپلوۍ بدله کړم.

ماجان لا جواب نه و ورکړی چې هغه وویل بس چیرته چې زړه ځي نو هلته پښې هم ځي زه هم نن ستا کور ته زړه راوستی یم او ناهیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوې به مې نه په مسکا يې وويل گوره همدلته اړوم او تش لاس نه ځم نوره دې خوښه چې خوړه راکوې او کنه خو ، ښه مېړونه په ښه نوم يادېږي په ما هم ته گران يې او هم دې کورنۍ.
غټ غټ او ماړه خلک هم دلته شته خو زه هم ستا په شان غريب سړی يم او د خپلې بړستنې سره پښې غځول غواړم .
په يوه سا يې کابو يو کتاب خوږې خوږې خبرې وکړې ماجان فکرونو لاهو کړی و هغه تېره جرگه او تېر خلک يې سترگو ته نېغ ودرېدل او په خپلو تېرو ټولو کړو خبرو يې ژور فکر کاوه ، ښايي اندېښنه به يې وه چې کوم جينجال ورته جوړ نه شي پښتني ټولنه کې چې يو ځل سړی هو وکړي او سر وښوروي بيا نه ، نه شي کولای په ځانگړي توگه د لور او خور په ورکړه کې ځکه چې بيا ترې بدۍ او دښمنيانې جوړيږي او کلونه کلونه په کې وينې تويږي پښتانه وايي که په زنځير وتړل شې نو بېرته به ايله شې خو که په ژبه او پښتو وتړل شوې بيا دې ايله کېدل نه شته ، که څه هم پښتو هم د لکه د نړۍ د نورو ژبو په شان يوه ژبه ده خو يوازې ژبه هم نه ده پښتو لکه يو قانون او يو تړون ته ورته ده چې څوک تر خپلې ژبې (ژمنې) بيا نه شي تېرېدلای يو ځانگړي قانون او مذهب ته ورته ځانگړتياوې لري او تر ژبې تېرېدل بې ننگي وي ، خو خير اخر يې چپتيا ماته کړه او خپل اشنا ته يې وويل ستا کور ودان چې زه درته سيال ښکاره شوم او په دروند نظر دې راوليدل خو د خدای بنده زما او ستا کور چا سره ويشلی دی زما اولاد خو ستا خپل اولاد دی او اختيار يې هم ستا دی که سيند ته يې غورځوې هم واک يې ستا دی او بيا يې په مسکا وويل دا ځل چې ته مطلبي راغلی يې نو هر قدم دې زما په ليمو او ترڅو چې دلته اوسېږې نو اوسېږه بانه په سترگو نه درنيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه اکثره د خپل کور او کورنۍ نه بېرون د پردیو خلکو سره خپښۍ او خپلوۍ ته په اسانه زړه نه ښه کوي او همدا لامل دی چې ان خپله گونډه هم په خپله نکاح کوي او پردیو ته یې نه پرېږدي.
خبره د ماجا وه بیا کور ته ولاړ ټوله شپه په خپل ځای کې نېغ ناست و او د شرو ځوانیمرگه مور یې سترگو ته نېغه ولاړه وه د هغې ټولې خبرې یې بیا رایادې شوې کلونه کلونه وروسته یې مړه شوې مېرمن بېرته را ژوندۍ شوه سترگو او ذهن ته یې ودرېده او خبرې یې ورسره پیل کړې هغه د ژوند وروستۍ ورځ یې یاده شوه چې د زنکدن په سلگیو کې یې ویل ما مې بچي په خدای او بیا په تا سپارلي دي پام کوه چې درنه خوار نه شي ، زما په ځای د مور مینه هم ته ورکړه او د بې مورۍ د سوځنده لمر نه یې سر په سیوري ساته کنه اروا به مې درنه خفه او ناراضه وي.
همدا ذهني او خیالي مکالمه یې د شرو د مور سره کوله سوچونو په سر اخیستی و اسویلي یې ویستل او ویل یې لور غریبه په خپل کور کې هم پردۍ وي او په خپل کور کې د بل چا امانت وي کاش خور او لور په کور کې د ساتلو وای خو افسوس چې نه دي بس سل زړونه یې خپل کړل او د شرو د ورکړې پرېکړه یې وکړه په رښتیا چې وایي سل یې غواړي او یو یې وړي بس د شرو نصیب هم د خپل پلار د اشنا د نالیدلي او نا کتلي زوی رحمت گل سره وتړل شو.
د مړي او ژوندي خبر بېخي ژر خپرېږي د شرو د کوژدې خبر هم د سترگو په رپ کې ډنډوره شو شرو هم خبره شوه لاسونه او پښې یې وربېږدېدلې کوټې ته ولاړه کټ کې پرېوته او ځان یې بړستنو کې پټ کړ.
پښتنې پېغلې اکثره لکه د شرو په ځېر د خپلې کوژدې او ورکړې زیری

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا غږ ناڅاپي اوري بیا د حیا او یا د غم له امله ځي او ځان دوه درې ورځې د خپلې کورنۍ د غږو له سترګو پنا کوي او که کومه پېغله خبره وي او رضایت یې ښودلی وي نو بیا یې مینديې او خوینديې په ټوکو تنګوي او ورته وایي:

پېغلوټې غږ د کوژدې واورېد
په سترګو ژاړي زړه کې ګوړې ماتوینه

شرو د بړستنو لاندې ژړل او په سوچونو کې یې د رحمت ګل خیالي انځورونه جوړه ول ډېر سوچونه یې وکړل خو رحمت ګل یې خیال ته رانغلو د ماشومتوب او د ښوونځي ټول وختونه یې له ذهنه تېر کړل خو بیا یې هم رحمت ګل په کې راپیدا نه کړ فقط د رحمت ګل صفتونه یې د هغې د خپلې مور له خولې اوریدلي وو چې ددې میرې ته به یې کله کله کول او د شرو تر غوږ به یې رسول.
خیر چاره نه وه له څو ورځو وروسته له کوټې سرتړلې راووته ، سترګې یې سرې او سترغلي یې پړسېدلي وو.
د سترګو رپ کې کلونه تېر شول شرو د رحمت ګل میرمن او د لورګانو مور شوه ، د خوار برخه په هند کې هم خواره وي شرو د پلار د غریب کور نه د مرزا غریب د کور میرمن شوه ، رحمت ګل د خپل مشر ورور شمشاد سره نوکر و او د پېښور ښار د صدر په نوتیه کې یې د ډوډۍ پخولو تنور و رحمت ګل تکړه او د کار سړی و خو د غریبۍ دې رنګ ورک شي د ګل په شان انسان بدرنګ کړي هو دوی غریبان وو خو د عزت او وقار خاوندان و د رحمت ګل پلار به هر وخت په ویاړ د خپل جهاد کیسې کولې او په ویاړ به یې ویل چې روسان د دنیا ستر طاقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو په موږ يې زور ونه رسيد دا ځکه چې د زمري کور بې هډوکو نه وي دلته لا د پخوانيو يرغلگرو ککرۍ پرتې دي .
مرزا خان د سپين غر په لمن کې يعنې تورې بوړې ته څېرمه زېږېدلی و او دا هغه ځای و چې روسانو د خپل ټول طاقت سره سره ونه شول کولای چې د يوې شېبې دپاره يې له مجاهدينو ونيسي.
دلته لوړ غر او ژورې څمڅې وې د ځايي مجاهدينو تر څنگ دلته د اسلامي نړۍ نور مجاهدين هم مېشت وو د عربو مجاهدينو او د القاعده تنظيم مشر عرب مليونر اسامه بن لادن هم همدلته مېشت و چې تر روسانو وروسته بيا د امريکايانو د زور ازمايلو ځای هم شو او درانده درانده بمونه يې پرې وويشتل .
لکه څنگه چې مخکې هم يادونه وشوه اسامه بېخي ځوان دوه ويشت کلن و چې د خپل شاهي دولت نه د قدس او د فلسطينيانو د مظلوميت او ننگې په سر مرور او بيا د سعودي د شاهي نظام مخالف شو همدا مرورتوب او مخالفت يې ورو ورو په يو ډول کرکې او عقدې بدله شوه او هماغه و چې خپل هېواد يې پرېښود ، تر افغانستان دمخه په سوډان کې و او همدا وخت و چې نيروبي او دار السلام کې په امريکايي تاسيساتو د بريدونو تور ورپورې شو نوم يې تور شو خو د همدې تور نوم سره له سوډان لکه د بېديا مرغه افغانستان ته راورسېده او دلته رباني ، احمدشا مسعود او نورو رهبرانو او قومندانانو ورته هر کلی ووايه ځکه چې ډېر شتمن و لکه لنگه غوا هر چا لوشلو او خپلې کاسې يې ترې ډکولې د اسامه دپاره هم طلايي چانس و د بخت ستوری يې وځلېد او د افغانستان په جهاد کې لا د لوی نوم او شهرت خاوند شو او په ټوله نړۍ کې يې خواخوږي وموندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیه خبره د رحمت گل وه نو هغه به هم کله نا کله د خپل پلار کیسې خلکو ته کولې او په همدې غرور به یې بریتې تاوه ولې.
رحمت گل اوس هاغسې لکه د گوتې غمی نه و ځواني یې رنځورۍ خوړلې وه د رحمت گل رنگ ورځ تر بلې خرابېده او د رحمت سره سم د شرو رنگ هم تگ ژېړ او زبېښلی و خپل رنځور خاوند ته ځورېدله ، د رحمت ورور شمشاد خپل رنځور ورور ډېر وگرځولو خپل موټرسایکل یې هم د هغه د سر خیرات کړ د درملنې دپاره یې خرڅ کړ او د ورور علاج یې وکړ همدا د پرېشانې ورځې وې او دوی ورسره لاس او گریوان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس بنده حیران خدای مهربان په خرپړ کورگي کې ورکه او پټه شرو دا وخت د نړۍ پر مخ لکه روښانه لمر او د ځوارلسمې سپوږمۍ ځلېدله د ټولې نړۍ خلکو یې دمظلومیت او ښکلا نه ډک تصویر ته کتلي وو په لکونو انسانانو ددغې مهاجرې ښاپیرۍ په حال اوښکې توې کړې وې خو شرو لا د دنیا له حاله نه وه خبره او نه یې دا په خوا او خاطر کې گرځېدل چې ددې هغه ساده باده تصویر دې لا چا لیدلای هومره هم وي.

لکه مخکې مې چې هم یاده کړه د کارمل پرلپسې تېروتنو سیاسي شدت او زور زیاتي د مجاهدینو صفونه نور هم قوي کړل او هر سړی یې د ټوپک او کوټک راخیستلو ته اړ کړ ښوونځي او زده کوونکي هم په سیاسي مارشونو او جلوسونو بوخت شول او د زده کړې کچه ورځ تر بلې خرابه شوه ځوانان شاگردان د ځوانانو سازمان ته په زور جلبېدل او ماشومان د پیش اهنگانو په نوم د ماشومانو سازمان ته بلل کېدل او بیا به ورته د سازمانونو د استادانو له خوا سیاسي درسونه او د موسیقۍ زده کړې ورکول کېدلې په زرگونو یتیمان ماشومان یې د پرورشگا په نوم روسي ته درگرده لیږل او هلته به یې د نورو زده کړو تر څنگ د کمونیزم او سوسیالیزم فلسفي او د لینین افکار لوستل همدې وخت کې جبري عسکري هم رامنځ ته شوه د دولسم ټولگي هلکان به د فراغت په وروستۍ ورځ نیول کېدل او عسکرۍ ته به سوق کېدل بیا به د جنگ لومړیو کرښو ته لېږل کېدل او په دې ډول پوهنتونونه ورو ورو تش شول مسلکي زده کړې هم پیکه شوې ، د حربي زده کړو ارزښت او حیثیت هم را ټیټ شو او د ځو کلونو په ځای فقط یو ځو اوونیو او یو ځو کورسونو ته خبره راغله د مسلکي پولیسو او صاحبمنصبانو په ځای غیرې مسلکي او ماشیني تولید ډېر شو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشيني صاحبمنصب او ماشيني ضابط اصطلاح په عام ډول په همدې وخت کې رامنځ ته شوه د عسکرۍ لومړۍ د مکلفيت دوره هم دوه کاله شوه او بيا دويمه جبري دوره هم رامنځ ته شوه چې زوړ او ځوان يې نه ليده او هر سړی به نيول کېده او نېغ به د جنګ کرښې ته ليږل کېده.

همدې کارونو د کارمل د حکومت پانه هم ژېړه کړه او پښې يې سستې شوې بل خوا روسانو ته هم د کارمل اصليت څرګند شوی و او پوهېدل چې کارمل دوی تېرويستي دي په لېټۍ يې اخته کړي او په حقيقت کې يې د ټولو سياسي تېروتنو او ضعف لامل ګڼلو.

د تېرو ناکامو تجربو په نتجه کې روسانو دا غوره ګڼله چې نوموړی له واکه لرې کړي او په ځای يې کوم بل داسې کس چې مسکو ته د باور وړ وي نصب کړي همدا و چې ډاکټر نجيب الله رامنځ ته شو او د ملک جمهور ريس شو نجيب له دې مخکې د کمونيسټ ګوند يو پخوانی او شعوري غړی و تر جمهوري رياست مخکې د خاد (خدامات امنيت دولتي) ريس و او د خاد ارګان روسانو ته تر هر څه مهم ځکه و چې د استخباراتي معلوماتو مرکز و او همدې ارګان د روسانو او کمونسټانو په زرګونو مخاليفين نيولي ، وژلي او ژوندي جاړ ورک کړي وو.

خو بيا هم ډاکټر نجيب الله هوښيار و او د ډېرو تجربو سره قدرت ته راغلو هغه تېروتنې او ظلمونه چې تر دې دمه مخکې شو وو او نتيجه يې د نورې بدبختۍ سبب ګرځېدلې وه هغه نجيب تکرار نه کړل بلکې حقيقت يې درک کړ په شيدو سوی و نو ځکه يې مستو ته هم پوکی کولو همدا لامل و چې نجيب پو شو چې دوی څومره بې شمېره تېروتنې کړي دي نو د همدغو تېروتنو د جبيرې او رغونې په پار يې په اساسي قانون کې بدلون را منځ ته کړ ، سياسي فضا يې يو څه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

انحصاره وويسته او نسبتا ډيموکراسي يې رامنځ ته کړه هغه شعارونه چې به پخوا د جنگياليو به وړاندې ورکول کېدل بند او بدل شول اشرار (مجاهدين) مرور او غولېدلي ورونه وبلل شول ، د ملي روغې جوړې تگلاره جوړه شوه ، ټول مخاليفين د خبرو ميز ته راوبلل شول، پخواني پاچا محمد ظاهر شا ته د منځگړتوب غږ وشو د ځينو معدله تنظيمونو (پير او حضرت) سره هم پټې او ښکاره اړيکې ونيول شوې په نړۍ واله کچه د ژنيو تړون لاسليک شو چې له مخې يې روسانو ته د وړو پوزه ورجوړه او د وتلو لار يې هواره شوه او ووتل.

د خلق ديموکرات گوند د وطن گوند په نوم بدل شو ډېر نور بدلونونه او نرم چلند رامنځ ته شو د وطن غږ په نوم د کابل راډيو مهاجرو ته ځانگړې خپرونې پيل کړې ، جرگې او مرکې پيل شوې او ډاکټر نجيب هم خپله وينا په بسم الله او د قران کريم په اياتونو پيل کړې خو بس له بده مرغه وخت تېر و او دوی د کفر ټاپه خوړلې وه گونډيانو تک سره کافر کړي وو هر څه قراني اياتونه يې چې وويل اوبه له ورخه تېرې وې او د دوی تېر وخت يې جبيره نه کړای شو پر تندي يې داغ پاتې شو د ژنيو مذاکراتو ته تنظيمونه پرېنښودل شول او د سولې بهير گونډيانو سبوتاژ کړ ځکه چې د تنظيمونو صورت خپل و خو واک يې د بل و.

نجيب چې د تنظيمونو پرديپالي او خپل منځي جنگونه ليدل نو په وار وار يې ويل چې تاسو ټول يو اتفاق شئ او يو کس (مشر) رامخکې کړئ چې زه ورته قدرت وسپارم او کنه نو زما په تگ سره به ستاسو خپلې وينې تويې شي او لکه لړمان به پخپله يو بل وخورئ کابل به تاسو پخپله پخپلو وينو ومينځئ ، تنظيم جنگي ، قوم جنگي او مذهب جنگي به پيل شي او کورنی جنگ به هر څه تبا کړي نجيب دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه ویل چې تر دې دمخه د تنظیمونو ټولو مشرانو په بیت الله شریف کې قسم کړی و چې نور به سره متفق یوو او نفاق به نه کوو خو د بیت الله شریف نه تر راگرځېدو سمدواره بیا خپل منځي جنگونه پیل شول او مسلمانان اندېښمن شول.
د وطن غږ راډیو به ټولو مهاجرینو ښه په مینه اورېدله او د وطن خوږو نغمو ته به یې اوښکې تویولې:

دا زموږ زیبا وطن دا زموږ لیلا وطن
دا وطن مو ځان دی دا افغانستان
دا وطن دی ځان زموږ دا وطن ایمان زموږ
وایي په خاپوړو کې داسې ماشومان زموږ
دا مو د بابا وطن دا مو د دادا وطن
په موږ باندې ډېر گران دی دا افغانستان
ځار یې د سیندونو شم ځار یې له ډاگونو شم
ځار یې د خوږونو شم ځار یې د دې غرونو شم
دا زموږ اشنا وطن درمل او شفا وطن
زړگی مې پرې روښان دی دا افغانستان

د وطن غږ راډیو غږ ډېر خوږ او رسا و، ورو ورو یې په مهاجرو اغیز ډېر شو نو په همدې وخت کې د اسلام اباد چارواکو هم د وطن غږ راډیو اغیز په مهاجرو کې ځرگند ولید او اړ وتل چې په پېښور راډیو کې د تنظیمونو سیاسي مبصرینو ته هم وخت ورکړي او هر ماښام د افغان حکومت په وړاندې تبلیغات وکړي او په دې ډول د مهاجرو پام او وخت د تنظیمونو مقررینو ته راواړه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنظیمونو ته د نجیب پانه هم ژیړه ښکارېده او ویل یې چې دا هر څه له وېرې وایي دا کلمې ، ایاتونه او موعظې له وېرې او منافقته کوي کنه نجیب خو شعوري ملحد و او کلونه کلونه یې د اسلامي شعایرو خلاف مبارزه کړې ده.

په ټولیز ډول د هجرت په فضا کې د مولانا مودودي او علامه اقبال لاهوري مفکورې او فرمودې د ټولو په ذهنیت کې ورځای شوې وې د بېلګې په توګه یو شعار دا هم و چې:

هر ملک ملک ما است
که ملک خدای ما است

ځینو رهبرانو به هم کله نا کله په خپلو ویناګانو کې ویل چې په اسلام کې برید او سرحد نشته.

لنډه دا چې اسلام اباد هم د نجیب پرځول غوښتل او هم یې نه غوښتل په دې معنی چې نجیب یې نه شو زغملای خو پرځولو یې هم ځکه نه چې د جنګ ختمول یې نه غوښتل او د بیزو پرهر یې ترې جوړولو.

یو ناکام پلان خو دا هم و چې افغانستان وویشي په همدې هیله یې یوه جنګي طرحه جوړه کړه او تنظیمونه یې وهڅه ول چې د جلال اباد تاریخي ښار ونیسي او د تنظیمونو د سیاسي اړیکو او خبرو اترو یو مرکزي ځای شي په یو دولت او یو هېواد کې بل دولت او بل هېواد جوړ کړي یو بام او دوه هواوې او د جنګ په اوږدېدو ورو ورو یو ملک په دوه برخو وویشي یعنې د تنظیمونو اسلامي افغانستان او د نجیب کمونستي افغانستان او په عینې حال کې د هغه خوب تعبیر هم لږ لږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا کړي چې ویل به يې افغانستان زموږ پنځمه صوبه ده ګيدړ تر لمر ختلو پورې ښه خوشاله وي خو د جلال اباد ناکامه خونړي جنګ ډېر ناهیلي کړل او ټول خیالات يې لکه پر اوبو نقشې ګډ وډ شول ، په زرګونو عسکر ، جنګیالي او د جلال اباد عام ښاریان د ړندو راکټونو قرباني شول ، د جلال اباد ښار چې د انار په شان له خلکو ډک و تش شو يوازې سپي او پیشوګانې به په کوڅو کې ليدل کېدلې حتی مرغان هم د میزایلو ، توپونو او راکټونو له وېرې له ښاره وتي وو.
بس هره خوا افغانان لکه پسونه قرباني شول ډاکټر نجیب په خپله جلال اباد او د جنګ لومړۍ کرښې ته راغلو د جنګ د اعلی سرقومندان په توګه ثمرخیلو ، سرخ دېوال او کان او کترغي ته هم راغلو هر عسکر يې په شا وټپولو او ورته يې وویل ته ددې وطن قهرمان يې چې سر بایلی او وطن ساتې زه هم وایم چې یا وطن یا کفن ، بیا یې عسکرو ته وویل تاسو پوهېږئ چې تاسو د اټومي طاقت سره په جګړه کې یاست مخامخ مو خپل ورور دښمن رامخکې کړی دی او شا ته يې د نظامي خریطې والا ټول پردي جنرالان دي همدا و چې په سنګرونو کې عسکرو نه زمریان جوړ شول او د پاکستان ښکاره يرغل يې په شا وتمبولو.
تر دې مخکې پاکستانیانو د نجیب په ضد ډېر منفي تبليغات کړي و او ویل به يې چې د روسانو تر وتلو وروسته نجیب يوه ورځ هم حکومت نه شي کولای مګر د جلال اباد جنګ او د نجیب بریا نړۍ هم حیرانه کړه لکه څنګه چې مې مخکې وویل د جلال اباد خونړي جنګ نجیب او د هغوی دولت ته هم روحیه ورکړه مورال يې ښېخي غښتلی شو سر ورکوو سنګر نه ورکوو شعار يې رښتینی شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو بیا هم دښمن ارام کښېنه ناست او په داخل کې يې شرارت پيل کړ د دفاع وزير شا نواز تڼی يې په تنظيمونو خپل کړ او د نجيب په وړاندې يې کودتاه وکړه هغه هم ناکامه شوه او خلقي شا نواز هم شمشتو ته پنا يوړه خو د وخت په تېرېدو د ځينو نورو اختلافاتو له مخې ځينو ملگرو يې د داخل نه د نجيب حکومت کواکه کړ او باالاخره يې پښې وښوېدې د ثور اومې ته د پاى ټکی کېښودل شو او له څوارلسو کالو وروسته په اتم د ثور کابل ته له هر لوري جنگي ډلې وردننه شوې د ارگ په نيول مسابقې او د قدرت جنگ پيل شو ، که څه هم تر دې دمخه په اسلام اباد کې او د اسلام اباد د حکومت له خوا نتظيمونو ته د عبوري او د موقت دولت تشکيل جوړ شوى و او هر څه يې په تنظيمونو ويشلي وو خو بيا هم په ونډو او غنيمتونو سره وران وو او يو بل يې نه شو سره زغملاى اور بل او درز غوبل پيل شو.
د ډاکټر نجيب الله وړاندوينې او ټولې ويناوې ورو ورو رښتيا شوې.
د پاکستان د لومړي وزير نواز شريف او بينظير بوټو ټولې هيلې پوره شوې ملي اردو دړې وړې شوه افغانان بې پته او بې کوره شول ټولې موډرنې او پرمختللې اسلحې پاکستان ته يوړل شوې ، ټانگونه اره شول ، جنگي الوتکې او څرخکې کباړ او پاکستان ته يوړل شوې ، موزيمونه او پخواني تاريخي اثار لوټ شول ټول بيت المال چور او غنيمت شو ، قومي او مذهبي جنگ هم زور واخيست تاريخي حيثيت او اسلامي ارزښتونه خاورې شول او ان تر دې خبره را ورسېده چې د ازهر استادانو به د خداى د وحدانيت په مثال کې ويل که چيرې خداى سره شريک واى نو هره ورځ به د دنيا په نظام کې داسې بد حال واى لکه په کابل کې چې د تنظيمي رهبرانو تر منځ دى.
ملک ميدان شو او چور چپاول پيل شو هر چا به د څوارلس کاله جهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعوې کولې او هر څه يې چې زړه غوښتل هغه يې کول د کابل خلکو چې د تنظيمونو جنگياليو ته کتل نو ويل به يې چې پنچ بناى مسلماني امروز در کابل عبارت است از پکول ، ريش ، چادرک درگردن ، کلاشينکوف و چهارده سال جهاد ، بس په دغه بڼه خلکو هر څه کولاى شول ، کمونستانو په وحشتونو کې انتها کړې وه خو ددې ټولو بې انتها وحشتونو سره سره يې د چا ناموس ته لاس نه وو وروړى خو د رباني په دوره کې رباني ډېرو عامو خلکو ته په عريضو وليکل چې

قومندان صيب فلاني!
منکوحه عارض را به عارض تسليم دهيد.

او پېغلې ناهيد خو د خپل عزت د ژغورلو په خاطر ان ځان له څلورم چت نه راگوزار کړ او شهيده شوه همدارنگه په لويو او وړو لارو کې قومندانانو پاټکونه (زنځيرونه) واچول د ټرانسپورټ او حق العبور په نوم عام خلک او مسافر چور شول د کابل جلال اباد پر لويه لاره هم بې شماره زنځيرونه واچول شول او حتي د زرداد پاټک خو نړۍ وال نوم هم خپل کړ ، زر داد يو قومندان و او د يو انسان نه يې سپى جوړ کړى و په سروبي کې يې زنځير اچولى و خلک او مسافر يې داسې ويرولي وو چې له سروبي به په شش کلمو او دعاگانو تېرېدل.
د همدغه جناياتو په هکله په خپله يو سپين گويه رهبر د خپل زړه درد داسې بيان کړى و:

شيطان ترېنه جوړيږي چې انسان شي کوڅه ډب
ياران شي ترې بېزاره چې ياران شي کوڅه ډب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن دلته سبا هلته کله سم شي کله کوږ شي
سم جوړ شي منافق چې مسلمان شي کوڅه ډب
نوکر د استعمار شي خپل ملت په نورو پلوري
د کوم هېواد چې پوه ملي ځوانان شي کوڅه ډب
وبا شي قام کې گډه د ژوندون بېړۍ چپه شي
د چا چې ملایان او واعظان شي کوڅه ډب
وطن ساتلی نه شي په چوکۍ چې کړي جنگونه
گیدړې ترېنه ښه دي چې زمریان شي کوڅه ډب
د هرې کوڅې سپی شي د هر چا ډول ته به ناڅي
ځان پلوري په پیسو چې ماموران شي کوڅه ډب
پرون یې د خلقیانو نن زموږ به مداحي کړي
چې کله شرمېدلي شاعران شي کوڅه ډب
وجدان ترې گډه واخلي لیاقت یې رزالت شي
کم سیالو نه کم سیال شي چې سیالان شي کوڅه دپ
خالصه خیر دې غواړه چې شپې ورځې دې ترخیږي
که غله شي مجاهد او رهبران شي کوڅه ډب.

بس هغه څه وشول چې زموږ په پنځه زره کلن تاریخ کې مخکې نه و شوي همدغو خبرو ولس تنگ کړ او د دوی د ظلم په پایله کې بل نوی سیاسي بدلون د طالب په نوم راغی طالبان چې اکثره ځوانان او د اسلامي مدرسو شاگردان وو د شریعت ، عدالت او امنیت شعار یې پورته کړ او ورسره جوخت دا تبلیغ هم روان و چې طالبان د پخواني پاچا محمد ظاهر شا لښکر دی او قدرت بېرته پخواني پاچا ته سپاري ، پخوانی پاچا چې دا وخت په روم کې اوسېده او همیشه به د سختې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدې ورځې په وخت کې د هغه نوم لاندې باندې کېده او د ولس د هيلو اخرنی شخصيت و چې تر دې دمه يې لاسونه پاک او د چا پر وينو سره نه و بدې ورځې راخيستې ولس هر وخت غوښتلو خو تنظيمونه يې ډېر سخت مخالف وو او ان ځينو مشرانو به يې ويل چې ظاهر شا به په دوه حالاتو کې بېرته راستنېږي يا به مور، نه يوو مړه شوي به يوو او يا به زمونږ عقيدې خرابې شوې وي.
اخر هم داسې وخت راغلو چې حامد کرزي سپين ږيری محمد ظاهر شا بېرته وطن ته راوست بيا پخوانۍ خبرې نورې وي هغه سترګې بدلې شوې وې ټولو ورته ميلمستياګانې وکړې او ښه يې ونازولو.
په هر حال د طالبانو غورځنګ هم د محمد ظاهر شا د نوم او شخصيت نه ښه پوره ګټه واخيسته او تورې شپې راخيستی ملت يو ځل بيا د سياسي تبليغاتو قرباني او ښکار شو.
د طالبانو اسلامي غورځنګ لومړی د افغانستان پخوانۍ پلازمينه او تاريخي ښار قندهار له تنظيمي قوماندانانو ونيوه او هلته يې ښه پوره امن او امنيت راوست او ورو ورو يې نور ولايتونه ونيول او تر کابل وروروسېدل دا داسې وخت و چې طالبانو په خپلو سيمو کې بيخي امن راوستې و عام ولس د ظلم ، چور ، تالان او بې امنۍ نه تنګ و اوبو اخيستی وايي زګ ته هم لاس اچوي نو ځکه يې طالبانو ته ښه راغلاست وايه او د امن په ارمان وو په همدې وخت کې د تنظيمونو ځينې هغه قوماندانان چې په کورنيو جګړو کې نه و جنګيدلي هغوی هم د دوی سره يو ځای شوي وو او لښکر يې پياوړی شوی و.
که څه هم د طالبانو د اسلامي امارت غړيو او چارواکو دا تحريک خود جوشه ملي غورځنګ بللو او ويل يې چې مور، پخپله د ظلم په وړاندې پاڅون وکړ خو اسپ چې شړېږي د مورږ په زور او د غشي پسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیندۍ زور وي ددې خبرو شاته نورې خبرې هم وې شینۍ په پټه نه خوړل کیږي. هیڅا فکر نه کاوه چې داسې یو منظم تحریک او خوځښت دې په داسې حساسو شرایطو کې پخپله رامنځ ته شي او بیا دې دومره قوي شي چې د روس سره جنګېدلي تجربه شوي او تغذیه شوي قومندانان او رهبران دې داسې په اسانه لکه د شنو نصوارو ګپه کړي ددې تحریک بنسټګر هم د اسلام اباد د کورنیو چارو وزیر او په خټه پښتون هماغه سړی یعنې نصرالله بابر بلل کېده چې د داود خان په وړاندې یې د تنظیمونو ځینې قومندانان او رهبران د پېښور په بالاحصار کې میلمانه کړي وو قصاب په رښتیا چې هیڅ اشنا نه لري .

په ښکاره ډول دا خبرې هسې د خلکو په سترګو کې د خاورو اچول و خو ددې تحریک د ظهور او جوړېدو ډېر نور لاملونه هم و لکه تنظیمونه کورني جنګ مفسدین کړل ټول کورنی او نړۍ وال باور یې بایلود د نړۍ د مسلمانانو د کرکې وړ وګرځېدل او اسلام اباد ورسره بوخت رسوا او بد نام شو هغه رهبران او قومندانان چې ارتجاعي خواص یې درلودل د ایران ، روسې ، اروپایانو او هند سره نږدې شول لکه د وریجو مۍ هرې خوا ته ورغړېدل د اسلام اباد اغیز پرې لږ شو او داسې نور ډېر لوی لوی لاملونه نو ځکه یې د وهلو دپاره دا نوی تحریک راپیدا شو.

د تحریک غړي هرې خوا ته د سپینې جنډې او د خدای کتاب په لاس ولاړل د کورني جنګ نه ستړي شوي ولس ورسره بلې جګړې ته زړه ښه نه کړ او هغه قومندانان چې د پاکستان د استخباراتو مشر جنرال حمید ګل به ویل چې دوی زما نه هم ډېر او کلک پاکستانیان دي هغوی یې ملاتړ وکړ او له پکتیا یې تر ننګرهار ، لوګر او د کابل تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازو ورسول او ان ارگ ته ننوتل او د کابل د عامو خلکو په اصطلاح د برهان الدين رباني د شر او فساد د سلطنت ټغر ټول شو.

په همدې لومړۍ ورځ يې د ملګرو ملتونو د دفتر نه پخواني ولسمشر ډاکټر نجيب راوويست او ويشتل شوی جسد يې ورته د ورور سره يو ځای د اريانا په چوک کې راوځړولو ، ټولو وزارتونو او ولايتونو ته ملايان او قاريان سرپرستان وټاکل شول د ښځو او جونو ښوونځي وتړل شول او د هلکانو ښوونځي او پوهنتونونه هم کم رنګه شول ، د کابل او ولاياتو راډيوګانې د شريعت غږ په نوم ونومول شوې ، موسيقي بنده شوه نعتونه ، زمزمې او ترانې پيل شوې ټلويزيون هم بند شو او د ټولو ارګانونو ښځينه مامورينې د تنخوا سره په کور کېنول شوې .

د شريعت نفاذ او د اسامه بن لادن خبرې پلمه شوې او امريکا په نړۍ واله کچه په افغانستان اقتصادي او سياسي بنديزونه ولګول که څه هم د طالبانو د راتګ او واک نه دمخه ټوله نړۍ د افغانستان له اپينو او د يروينو له عذابه تنګه وه او د ملګرو ملتونو له لارې په لکونو ډالر د کوکنارو د کر د مخنيوي په خاطر افغانستان ته راتلل خو د کوکنارو کر نور هم پسې ډېر او دود شوی و د طالبانو د تحريک اميرالمومنين ملا محمد عمر فقط يو فرمان صادر کړ د کوکنارو کر يې حرام او بند اعلان کړ د همدې فرمان سره د کوکنارو کر چورلټ بند شو او اپين لکه د مرغۍ پۍ هسې يو خيال شو خو نړۍ وال بنديز لا هماغسې پاتې و اسامه بن لادن او د ښځو حقوق د هر خبر سره جوخت جوخت يادېدل.

د قتلونو او غلاګانو ګراف هم صفر شو ، له لويو او وړو لارو يومخ زنځيرونه او پاټکونه ورک شول او مسافرو دشپې او د ورځې پرته له کومې وېرې او ترهې له نغدو افغانيو او اسعارو سره تګ راتګ کولو خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هم له اسلام اباد او متحده اماراتو پرته بل هیڅا دا اسلامي امارت په رسمیت ونه پېژندو ، برهان الدین رباني د تاجکستان په کولاب کې ناست و او د ارګ اجرات یې کول ځان یې د افغانستان رسمي سلطان او ریس جمهور ګڼلو او د روسانو رسمي ملاتړ ورسره و.
په همدې وخت کې افغان ولس غوښتل چې روسانو نه د برید او تېري په بدل کې جنګي غرامات او تاوان وغواړي نړۍ وال فشار پرې واچوي او تاوان ته یې اړ کړي حتی د اسلامي حزب مشر مولوي محمد یونس خالص خو دا هم وویل چې موږ به د روسانو نه د حفیظ الله امین د وژلو پوښتنه هم کوو خو بس کورنیو جګړو او د برهان الدین رباني دریځ غرامات په غنیمت بدل کړل روسانو ورته بې خړته جعلي افغانۍ چاپ او په کانټېنرونو کې یې رالېږلې .
تر دې چې د امریکا په تاسیساتو ناڅرګند بریدونه وشول امریکا القاعده او اسامه چې لا له پخوا د ټیکی سر و تورن کړ او په افغانستان د برید په ټلواله کې ناټو هم ورغاړې وته د شمالي ټلوالې ټول تښتېدلي رهبران او قومندانان بیرته په شا وټپول شول او د پنټاګون په زور کابل ته راوستل شول لکه څنګه چې مخکې هم یادونه وشوه حامد کرزی ارګ کې کېښنول شو او د طالبانو اسلامي امارت په مقاومت د خرپ او ترپ په جګړو اخته شو او اوسپنه په اوسپنې ماته شوه.
طالبانو د خلکو په شخصي ژوند کې د مداخلو په شخصي سلیقو کې د تجاوز او په ملي او تاریخي مسایلو کې د بې غورۍ له مخې خلک ډېر تنګ کړي او ناراضه کړي وو ، د بامیانو د بتانو ماتول او په شمالي کې د شنو باغونو سوځول ډېرې لوې تېروتنې وې چې ولس یې حیران

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ناراضه کړی و نو ځکه د امریکا د بریدونو په وخت کې یې ولس ننگه ونه کړه او له میدانه غرونو ته شول.
دوه زرم کال و او همدا شپې ورځې بیا هم افغانستان د نړۍ د خپرنو د سر ټکی و خو د هغه پخوانیو شپو ورځو په څېر د خوشالۍ او خوښۍ خبرونه نه وو لکه مخکې چې وویل شول تنظیمونه بریالي شوي وو کابل او ټول وطن یې نیولی و کمونیزم زوال شوی و خو دوی د شکر پر ځای د نعمت کفران کړی و او د خپل منځي جنگ د لاسه یې بیرته هر څه بایللي وو د قدرت سره سره یې تاریخي ویاړ او د اتلولۍ نوم هم بایللی او پیکه کړی و کابل یې پر وینو مینځلی و او بالاخره د دوی د نفاق له امله د قدرت غوړه مړۍ د طالبانو اسلامي تحریک ته رسېدلې وه همدا وخت نړۍ والو د افغانستان سره خپلې ټولې اړیکې شکولې وې او د پخوا په شان مرستې او خواخوږي هیڅ نه درلودله او بلکې د پخوا پر پرتله د مهاجرې جلۍ وطن چورلټ د نړۍ په تور لیسټ کې پروت و.
کار پوره او هندو غره شوی و په همدې ترینگلي وخت کې هماغه عکاس چې پخوا د ناصرباغ کیمپ ته راغلی و یو ځل بیا له نیویارکه پېښور ته راغلو د سیمې مشهور او مشر ژورنالسټ رحیم الله یې د ځان سره مل کړ او د مهاجرې جلۍ په لټه کې بېرته په هماغه پخوانیو پلونو ور روان شول ، عکاس فکر کاوه چې اوس به هم ناصر باغ هماغه شان وي او په اسانه به خپل هدف ته ورسیږي او هغه مهاجره جلۍ به بیا راپیدا کړي او دا ځل به پرې دا زیری وکړي چې ته اوس یوازې د ناصر باغ ښاپیرۍ نه یې بلکې ټوله نړۍ دې زما د هنر او کیمرې له برکته پیژني او سترگې دې د هر چا کور ته رسېدلې دي په همدې هیله یې هغه گوډه ښوونکې هم راپیدا کړه او بیخې ډاډه شو چې اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نو ډېر ژر یو ځل بیا له کلونو کلونو وروسته هماغه څوک راپیدا کړي چې هغه وخت یې ترې په ساده ګۍ او ډېرې اسانۍ سره عکس اخیستی و دا وخت هم هغه غریبه له هیڅ نه وه خبره داسې نه وه ګوندې چې هغه د دنیا د نورو مشهورو او پېژندل شویو خلکو غوندې د خپل شهرت په غرور مسته وه ، ځان یې د اینځر ګل کړی و او خپل شهرت یې په خلکو خرڅه ولو بلکې ناخبره او خپل خوار ژوند خزان کړې وه .

عکاس د یوې نړۍ والې خپرونې سره کار کاوه او دا وخت نو بېخي ډېر خوشاله و ځان ورته د نړۍ نیکمرغه انسان ښکارېده یو خو یې خپل انساني مسوولیت ادا کړی و او د یوه مظلوم قام د مظلومیت تصویر یې د نړۍ سترګو ته ښودلی و او بل د خپل کار او تصویر په بریا ویاړمن و څومره شهرت او مینه وال چې د مهاجرې جلۍ مظلوم تصویر په نړۍ کې پیدا کړي وو په هماغه کچه ورسره د عکاس نوم هم یادېده او من من غوښه یې اخیسته خیر عکاس د همدې خوښۍ په سبب دا دی بیا تر ناصرباغ راورسېد هغه پخواني ځایونه یې ټول ګز او ګام کړل پر لاره ، کوڅو ، بازار او د سلماني په دوکانونو کې یې ډېرو خلکو ته د خپلې مجلې پر پوښ د شین سترګې مهاجرې جلۍ چاپ شوی انځور وښود خو هیڅ درک یې ونه لګېد .

د ګوډې ښوونکې او رحیم الله په ملګرتیا یې د یوه او بل په خوله او خبرو د ډېرو خلکو دروازې وډبولې او رحیم الله عکاس ډېرو خلکو ته معرفي کړ چې دا سړی ستیف میکوري دی د نشنل جوګرافي چینل تکړه فوټوګرافر دی او دې جلۍ پسې ګرځي خو ځمکه وچاوده او جلۍ په کې غیب شوه د ستیف میکوري خوشالي ولاړه او ناهیلي راغله ستونی یې وچ شو ، چا به ویل هغو بل ځای ته تللي دي چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل هغوی وطن ته تللي دي او په کلي کې مېشت دي او چا ورته دا هم وویل چې د هغه خاوند د تورې بوړې و او هلته تللي دي ، میکوري حیران شو فکرونو واخیست ځکه هغه پوهېده چې توره بوړه څه ډول ځای دی او په دې هم پوهېده چې ددې په شان یو خارجی نن سبا هلته په هیڅ صورت نه شي ورتللای خو بیا یې هم په زړه کې کرل او ربېل او ویل یې که خبره دقیقه او کره شي ښایي د مسلک لیونۍ مینه یې د عقل زنځیرونه او بندونه مات کړي او د مرگ او درد په قبلولو سره ان تر تورې بوړې هم ولاړ شي په هر حال ناهیلی شو او پر تندي یې د پرېشانۍ او غم وریځې خورې شوې که څه هم د یو څو شین سترگو جونو میندو د عکس په لیدلو وویل چې هو دا جلۍ زما لور ده خو په پای کې به جوته شوه چې دا جلۍ هغه نه وه په کومې ورکې پسې چې دوی گرځي.

یو چا لا دا هم وویل چې هغه د اولاد د زېږون په وخت مړه شوه او اوس په دې دنیا کې نشته سټیف ښېخي ډېر پریشانه شو ټولې هیلې او خبرې یې په سیند لاهو شولې ان هدیرو ته ولاړ او د ډېرو قبرونو شناختې یې ولیدې زړه یې ډېر درد وکړ په هدیره کې سترۍ ستومانه کېښناست او د سوچونو په دریاب لاهو شو.

د سټیف کار ډېر گران او ستونزمن و خو د ستړیا احساس یې نه کولو همدلته په هدیره کې ناست و د لمر پر لور یې ولیدل د لمر پلوشې څه عجیبې غوندې وې د ټولې پرېشانۍ او تیارې سره یې د یوې خوښۍ او رڼا زیری ورکاوه د سټیف پر زړه او ذهن کې به بیا بیا د خلکو ټولې ښې او بدې خبرې گرځېدلې په هدیره کې ناست وو گردچاپېره یې مړي او قبرونه وو خو بیا یې هم زړه ته نه پرېوتل چې گوندې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهاجره جلۍ دې مړه شوي وي کومه چې دې اولس کاله مخکې ماشومه ليدلې وه او اوس د نړۍ ملکه ده.
خير په همدې اميد او نا اميده شپو ورځو کې د يوې بلې شين سترگې جلۍ مور چې تصوير وليد نو په ډاډ سره يې گوډې ښوونکې او ميکوري ته وويل چې دا خو زما لور ده اوس واده شوې ده او هغه وخت په همدې ښوونځي کې وه.
د ميکوري ايله لاړې تېرې شوې د تندي خولې يې وچې کړې او بې براته پرې اختر شو.
د ښوونکې تندی هم له خوښۍ وغوړېده او پوښتنه يې ترې وکړه چې:

ستا لور اوس چيرې اوسيږي؟
هغې سپين سرې مور ځواب ورکړ چې همدلته ده
چيري؟ همدلته په کيمپ کې
سپين سرې وويل نه ، همدلته مطلب په همدې پېښور کې
ښوونکې بيا ترې په بيړه پوښتنه وکړه ايا مور يې ليدلای شو؟
سپين سرې مور وويل هو ولې نه بس ټول موټر ته وختل او د سپين سرې د لور د کور پر لور روان شول پر لاره ترې ميکوري وپوښتل چې ستا د لور نوم څه شي دی ؟
سپين سرې ادې وويل زما لور عالم بي بي نوميږي.
ميکوري پوښتنه وکړه چې عالم بي بي څه مانا ؟
ترجمان ورته وويل عالم بي بي يعنې د ټول جهان ملکه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سټيف ميکوري نور هم خوشاله شو او په جامو کې نه ځايده سمدواره يې وويل بس په رښتيا هم چې د جهان ملکه ده بې شکه او زړه ته ورپرېوتل چې بس همدا زما ورکه وه چې راپيدا شوه.
د عالم بي بي مور هم خوشاله وه او په وچه ځمکه يې شين فصل ليده نيستۍ ځپلې سپين سرې تورۍ ويل بخت يا په کمځۍ دی يا په کوټۍ ، بس که خدای کول دا خلک به مې د لور سره مرسته وکړي او ژوند به يې ښه شي ، گوړه گوړه يې کوله او خولې يې اوبه راپرېښودلې دا يې هم په زړه کې تېر شول چې برخې ټولې ازلي دي نه په زور نه په سيالي دي په همدې وخت کې د لور کور ته ورسېدل لور ، زوم او ټول يې خبر کړل هغوی هم حيران شول چې دا څه خبره او څه کيسه روانه ده خو سپين سرې خپلې لور ته وويل : هغه ته چې وړه وې او په مکتب کې ستا عکسونه يو خارجي اخيستي و هغه سړی اوس بيا راغلی او ستا عکس يې راوړی دی.
عالم بي بي لکه بې سا بوت داسې غلې او حيرانه شوه خاوند يې بېرون ووت او مېلمنو ترې پوښتنې پيل کړې ترجمان ورته وويل ته څه نوميږې ؟
د عالم بي بي خاوند ځواب ورکړ زه بختور شا نوميږم ترجمان ميکوري ته ترجمه کړ ، د ميکوري تندی له خوشالۍ نور هم پراخه شو او ويل يې څه ښه عجب تصادف چې ميرمن يې د جهان ملکه ده نو دی خو به خود بختور وي کنه .
دوی همدلته په خبرو او پوښتنو موښتنو اخته وو او گوډه ښوونکې هلته د عالم بي بي سره اخته وه او پوښتنې ايرنې يې ترې کولې د عالم بي بي هر څه ياد و خپله گوډه ښوونکې يې هم وپېژندله او د عکسونو شېبې يې هم ټولې يادې وې خو لنډه دا چې ميکوري د عالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې بې نور تصويرونه هم واخيستل او بېرته امريکا ته ولاړ ويل کيږي چې بيا يې دعالم بې بې له کورنۍ سره يو څه مرسته هم جاري کړه او تر ډېره په دې نه و خبر چې دا عالم بې بې هغه عالم بې بې نه ده چې ټول عالم يې تصوير ليدلی دی.

خير وخت و او تېر شو ورو ورو خلک خبر شول او تر ميکوري هم دا خبره ورسېده چې دا مهاجره ميرمن عالم بې بې هغه شين سترگې مهاجره جلۍ نه ده چې دوی لټوله او تصوير يې د مجلې پر پوښ چاپ شوی و او د نړۍ والو پام يې خپل کړی و .

همدا لامل و چې د نيشنل جيوگرافي خپرونې بله ډله د مهاجرې جلۍ د لټون په خاطر له امريکا پېښور ته راورسېده او بورت ميتسن د رحيم الله په ملتيا او مرسته بيا د خپلې ورکې پسې شول دا ځل هم ډېرو دروازو ته ودرېدل او ورو ورو يې د کار دروازه پيدا کړه سپين ږيرو ورته يو ښکلی ځوان هلک مخامخ کړ او ويل يې دا يې ورور دی رحيم الله ورته وويل ته څه نوميږې ؟

ځوان وويل زما نوم کشر خان دی بيا رحيم الله د مجلې پر پوښ پر انځور گوته کېښودله او ترې يې وپوښتل دا جلۍ پېژنې ؟

کشر خان ورخطا او هيبت وهلی ښکاريده خو بيا يې هم په مسکا وويل هو دا مې خور ده که څه هم پښتانه چا نه د خور ، لور يا مور د نوم پوښتنه نه کوي ځکه چې دود نه دی او يو ډول سپک او بد کار گڼل کيږي خو چون دلته په ډله کې له دوی سره ښځينه هم وې نو رحيم الله ترې په ارامه د نوم پوښتنه وکړه کشر خان سر ښکته کړ ځمکې ته يې وکتل او په ورو غږ يې وويل شربت گل نوميږي د ډلې مشر بورت ميتسن چې د کشر خان سترگو ته وليدل خوشاله او مسکی شو خپلو ملگرو ته يې وويل چې بې شکه همدا به يې ورور وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې سترګې یې ګټ مټ هماغه شان دي زما زړه پرې ګواهي ورکوي خو بیا هم وګورو چې څه کیږي پښتو کې متل دی وایي ورور ته یې ګوره او خور یې پرې نیسه یعنې اکثره خویندې خپلو وروڼو ته ورته وي یا اکثره وروڼه خپلو خویندو ته ورته وي دواړه خبرې یوه معنی لري یعنې له یوې ختې جوړ شوي وي.
په دې وخت کې نو بیا هم خوشالي خوره شوه او هم یو ډول اندېښنه او خفګان راپیدا شو ځکه چې تر ټولو حساس وخت راورسید ، کشر خان هم یو ډول هیبت وهلي ، ترور او خفه ښکارېده ډله سړي او د یوې میرمنې په هکله په عام میدان کې پوښتنې او خبرې کول دا نو په دې ټولنه کې اسانه کار نه و او نه دی بلکې یو ډول ښکنځل هم بلل کیږي او ډېر خلک خو لا مړي هم پرې کوي کشر خان د سل ډوله سوداګانو ، اندېښنو او فکرو سره مخ و خو دا ښه وه چې د دوی سره هم میرمنې په ډله کې وې او د کشر خان زړه په همدې خبرې لږ راټول و.
د ډلې مشر د پښتنو په کلتور خبر و نو ځکه په عینې خوشالۍ کې خواشینې او غمجن ښکارېده یوه شېبه چوپ و بیا یې په ډېر ادب وویل که ممکن وي چې د دوی له ډلې یوه مېرمن کور ته ورشي او د پوره معلوماتو په پار شربت ګله له نږدې وګوري او فقط د سترګو تصویر یې واخلي ، کشر خان مخکې شو او میلمنه میرمن کیري ریګن یې کورته بوتلله میلمنې کیمره راواخیسته او بیا یې د شربت ګلې د سترګو عکسونه واخیستل.
شربت ګله هم په کیسه پو شوه خو له بده مرغه مخ یې نور هم تک ژېړ شو او وېرې په مخه کړه دا چې په زړه یې څه تېرېدل یو خدای خبر خو کوم شی چې ښکاره پرې هر څوک پوهېده هغه ددې ټولنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پښتنو دود او کلتور و ښايي هغه بيا هم له تورونو او سپکوالي وېرېدله ښايي له خپل خاوند او خسرگنۍ هم په وېره کې شوه چې پخوانۍ خبره او کيسه يې رابرسيره شوه.

بله دا چې ښايي خپل زوړ او سوځېدلي څادر هم څوره وله چې د غريبۍ او ناداری ننداره يې ټولې نړۍ کړې ده او دا يې هم انگېرله چې ښايي په بل تصوير کې يې نړۍ والو شکېدلې څپلۍ او پيوند پيوند کالي هم ليدلي وي خو ددې ټولو اندېښنو او سوداگانو سره سره بيا هم په خپلې پاکۍ او ايمانداری خوشاله وه او د خدای شکرونه يې ادا کول او د عزت ، غريبي او د غيرت هجرت يې وياړ گاڼه.

د نشنل جيوگرافي ټيم ميرمن کيري لس دقيقې وروسته بېرته د خوشالۍ سره راووته کميره او عکسونه يې د ټيم مشر ته وښودل هغه هم خوشاله شو او په رنگ کې يې وينه وچلېده.

د ټيم مشر بيا غوښتنه وکړه او داخل پخپله د کشر خان او د شربت گلې د خاوند سره د شربت گلې څنگ ته ولاړل يو څو پوښتنې يې له شربت گلې نه وکړې:

شربت گلې ته يې خپل عکس وښودلو او ورته يې وويل دا عکس دې ياد دی ؟

شربت گلې چې خپل مخ په ټيکري کې پټ کړی و ورو يې وويل هو ياد مې دی همدا مې لومړنی او اخرنی تصوير و او دی.

بيا يې ترې وپوښتل دا عکس چيرته اخيستل شوی و او شا ته دې څه شی و؟

شربت گلې بيا ورو وويل دا زموږ سکول کې اخيستل شوی دی د رخصتۍ وخت و او شا ته مې د سکول خيمه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

میتسن بله پوښتنه وکړه : دا څادر دې ولې سورى شوى و ؟
شربت گلې وويل دا څادر مې په اور سوى و.
په میتسن سم اختر شو او ملگرو ته يې وويل چې ټولې نښې يې سمې دي همداسې كيسه ما ته ميكوري كړې وه.
دوى بېرته ووتل او ولاړل شربت گله حيرانه ولاړه او همدغو فكرو لاهو كړې وه چې ماشومې لور يې تر څادر ونيوله شربت گلې سكوت مات كړ خپله لور يې غېږ كې ونيوله بېرته تورې كوټې ته ننوتله ماشومه لور يې غېږ كې واچوله ورو ورو يې ښوره وله او د خوب سندره يې ورته ويله:

اللو للو بچيه اللو للو
لكه گوډى د رنجو
اللو للو بچيه اللو للو
موږ كره مه ځئ غلو
اللو للو بچيه اللو للو
په بره كوڅه مه راځئ
په كوزه كوڅه ورو
اللو للو بچيه اللو للو
په كنج كې دوه منگي دي
هغه ډک دي له روپو
اللو للو بچيه اللو للو
كټورى پرې اړولى
يو د سپينو بل د سرو
اللو للو بچيه اللو للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بختوره به مېجن کا
د څړې پورې زانګو
الله هو للو للو - الله هو للو للو

لور یې سترګې پټې کړې او د خوب دنیا ته ولاړه خو مور یې بېرته ماشومه شوه او په ویښه بېرته د ناصرباغ کیمپ ته ولاړه بیا ښوونځي ته ولاړه د خپلو ټولو ملګرو سره یې ولیدل ، خنداګانې ، ټوکې او مجلسونه یې وکړل ، د سر نه یې د کتابونو بکسه شاته واچوله بیا یې قلم لاس کې ونیوه او د خیمې لاندې د باران نه پټه شوه ، تفریح شوه بیا یې ډېرې منډې وکړې په یوه شېبه کې یې هم پټ پټونکي وکړ او هم یې چینترو وکړه تفریح خلاصه شوه وچه ډوډۍ یې له بکسې راوویسته پټه پټه یې خوړله چې ښوونکې ولیده ، ډوډۍ یې ترې واخیسته او دا یې په نازکو لاسونو په شنو لښتو ووهله ، توبه یې پرې ویستله چې بیا به د سبق په وخت کې په ټولګي کې ډوډۍ نه خوري د رخصتۍ زنګ ووهل شو ماشومه شربت ګله بېرته کور ته راغله او د کور کارونو ته اړم شوه خو په ټوله لار یې د خپلې هغې ښوونکې خبرو په غوږونو کې انګازې کولې چې دوی ته یې ویل دلته راشئ دا عکاس مو عکسونه اخلي او بیا زموږ د ښوونځي سره مرسته کوي تاسو به ټولې غټې ښځې شئ څوک به ډاکترانې شئ څوک به انجنیرانې شئ څوک به زما په شان معلمانې شئ او د خپل وطن بچې به وروزئ ، وطن به مو ازاد شئ جنګ به ځپلی وي او تاسو ته به یې اړتیا وي یوه مور چې زانګو زنګوي جهان هم زنګولای شي ، تاسو هره یوه به په سلګونو نورې جنکۍ او ماشومان وروزئ دخیره او....

(c) ketabton.com: The Digital Library

شربت گله په توره کوټه کې د خپل تېر ژوند روښانه ننداره کوله سترګې يې ومښلې افففف خدايه توبه په رښتيا چې ځواني د باد سوارلي ده د ستوګو رپ کې ولاړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نشنل جوگرافي خپرونې کاري ټيم بېرون ښه مطمين شو چې خپلې موخې ته ښه په بريالیتوب سره ورسېدل خو بیا هم یې د پوره او بشپړ ډاډ په خاطر بيرته امريکا ته ستانه شول او د شربت گلې د سترگو تخنیکي پرتله یې د اف ، بي ، ای په مسلکي غړو او پرمختللو وسایلو وکړه پایله یې دا شوه چې غوټې پسې وهې په لاس به درشي د دوی د مجلې پر پوښ نوم ورکې د شنو سترگو افغانه مهاجره جلۍ شربت گله نومیږي او لا خوشبختانه ژوندۍ ده.

امریکایان ، اروپایان او نور خلک اکثره شهرت او مشهورتیا ته ډېر خوشالیږي او په هر ډول چې وي هر څوک کوښښ کوي چې ځان د شهرت لوړو پوړیو ته ورسوي ، حتی هر کال د ډېرو هېوادونو ښکلې او نازکې جنکیانې د موډل او د نړۍ د ښکلا د ملکې د نوم او شهرت د خپلولو په خاطر خپل ځانونه او اندامونه لوڅوي او د یوې نړۍ والې سیالۍ په خاطر د سلگونو نارینوو او سیلانیانو په مخکې تېریږي او خپل اندامونه خلکو ته ښیي ترڅو شهرت او نړۍ وال مقام خپل کړي.

په طبیعي او فطرتي ډول هر انسان د شهرت او نوم هیله او شوق لري خو د پښتنو ټولنه بیا خپل ارزښتونه او ځانگړتیاوې لري د خور او لور شهرت څوک نه خوښه وي او لکه د ټوپک ډز داسې بد یې بولي ډېرو غوښتل چې د شربت گلې احساس معلوم کړي او مرکې ورسره وکړي خو شربت گلې خپل دود او دستور مات نه کړ او په هیڅ ډول یې څه ویلو ته زړه ښه نه کړ.

ډېرو خلکو ته دا شان د شهرت یو ناڅاپي پېښه بلاتشبه لکه د جنت زیری وي او له امتیازاتو یې گټه او خوند اخلي خو شربتې ته یوه اندېښنه او سر درد شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم د ښو اخلاقو ، ارام خوی او پاک لمنۍ له مخې په ټولو گرانه او د درنښت وړ وه خو بیا هم شربت گله خپله د خپل پښتون ضمیر نه بېرون نه شوه وتلای.

پښتنې میرمنې د درناوي له مخې نه غواړي چې تر خپل خاوند لوړ نوم او ډېر شهرت ولري خو خیر د شربت گلې نوم او شهرت نور هم ډېر شو او په نړۍ کې تر هر چا بیا ور ورسید که څه هم خپلوان او شا او خوا گونډیان یې لا تر اوسه خبر نه دي چې په کورنۍ یا گاونډ کې یې دا میشته سپره دبه غریبه ښځه د نړۍ ملکه ده.

همدا وخت و چې سټیف میکوري هم خوشاله شو او بیرته یې خپله دنیا راپیدا کړه ډلې ډلې خلک ، ژورنالستان او چینلونه راغلل او غوښتل یې چې دوی ته د مرستې لاس ورکړي او هره غوښتنه یې ومني خو دغې غریبې ، غیرتي او مړه خوا میرمنې هر څه رد کړل او په خپل عزتمند ژوند یې د خدای شکر ادا کړ.

ویل یې تیره چې پخپل ځای پرته وي نو درنه وي لکه گل چې خپل بوټي کې ښه ښکاري داسې زه هم په خپل ولس او خپلو خلکو کې ښه ښکارم زما ښایست زما خپل وطن او خړپړ خلک دي پردی وطن د مېړونو قدر کموي.

ډېرو خلکو سره دا سودا او وېره هم پیدا شوه چې دا د نړۍ وتلې او مشهوره ښځه څوک اختطاف نه کړي یا یې څوک د بې ځایه ننگ او غیرت په نوم ونه وژني نو ځکه ورته د خارج د تللو بلنې هم ورکړل شوې خو شربت گلې وار په وار رد کړلې او تر هر ځای یې پېښور ځان ته ښه او غوره وگڼلو شربت گلې ویل مرگ او ژوند د تقدیر لیک دی او د خدای کار دی په کومه ورځ چې چا ته مرگ لیکل شوی وي هغه نه بدلیږي او یوه ورځ به خامخا رارسیږي، خو د اختطاف او سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتوونکو هم ځکه نه وېرېدله چې ویل یې زه پښتونخوا کې اوسیږم دلته ټول پښتانه دي ، غله او سړي تښتوونکي هم بل څوک نه دي او پښتون غل هم هیڅکله تور سرې او د چا مېرمن نه تښتوي.
دا نو د تاریخ داسې حساسې شپې وې لکه څنګه چې مخکې وویل شول د امریکا په حریم تروریستي بریدونه شوي وو او امریکایانو یې پړه د القاعده په تنظیم اچولې وه د طالبانو د اسلامي امارت مشر امیرالمومنین د تورن اسامه بن لادن د ورسپارلو نه انکار کړی و او امریکایانو یې په زور اسلامي امارت ړنګ کړی و او نړۍ والې ټلوالې کرزی کابل ته راوستی و د جنګ اور لا په غرغرو و او هر چا له وطن او سیمې نه پښې ویستلې ، پټو هم د پچیري ورک و او پټ هم پچیری ګرځېدلو ، کور هم د افغان وران شو او په تېښته هم افغان و په همدې شپو کې هم بېخي ډېر افغانان اروپا او امریکا ته را کډوال شول او اکثره همدې هېوادونو د بشر دوستۍ له مخې قبول کړل او په خپلو وطنونو کې یې ځای کړل خو شربت ګلې ته په پرله پسې ډول ډېرو خلکو او هېوادونو د پنا بلنې ورکړې خو هغې بیا هم ونه منل او د پېښور ژوند یې غوره وګڼلو ، د دې ټولو په بیا بیا ټینګار او غوښتنه یې ایله دا ومنل چې د بیت الله شریف زیارت ته دې ولیږل شي دا وړاندیز یې سمدستي ومنل شو او د خپلې کورنۍ سره حج ته ولاړل.
د بوني میکوري په نوم یوې امریکایي میرمنې ورسره د رحیم الله په لاس مرسته کوله یو کور یې هم ورته اخیستی و چې دوی په کې اوسېدل ، حالاتو دا وخت ډېر څه بدل کړي وو پېښور هم اوس هغه پېښور نه و کوڅې ، ښار ، لارې ، غرونه ، سیندونه او هوا فضا هماغه وه خو بس خلک هغه خلک نه وو هغه احساس مینه او وروروولي د سیاست خړو ګردونو لاندې کړې وه هغه وخت به د پېښور خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلو افغانانو ورونو سره د خپلې خولې کپله نيمايي کوله ، خپل کور، هجره او دېره به يې ورته پرېښودله او حتی د مهاجر نوم په ويلو به خفه کېدل او ويل به يې چې دا ستاسو خپل کور او خپله خاوره ده يوه وينه او يو تن يوو مگر اوس په کې د پښتنو صوبايي حکومت افغانان خو لا څه چې ان د پښتنې شربت گلې غوندې د پېښور د څنگ ځای او سيمې ميرمنه هم پردی او د بل ملک گڼله د افغانانو همدې تنگولو شربت گله دې ته څو وارې اړويسته چې پېښور سره خدای پاماني وکړي خو دغه کونډه مېرمن د خپلو بچيو د تعليم او زده کړې غم او د خپل خاوند مينې او سترگو راتېينگه کړې وه او نه يې شو کولای چې د رحمت گل او خپلې لور هديره او قبرونه يوازې پرېږدي په همدې ذهني کشمکش کې يې باالاخره پرېکړه وکړه چې نور ځان او خپل اولاد د پېښور د ظالمو او بې رحمو پوليسو د مصبيت نه خلاص کړي او خپل کلي ته بيرته کډه شي.

د شربت گلې بي بي پلار لا ژوندی و چې بېرته خپل کلي ته ستون شوی و ميره او خويندې يې هم په کلي کې وې او د ناامنی سره سره په کر کيله اخته وې.

خدای بخښلی رحمت گل چې ژوندی و کله کله به شربتې ورته هسې ټوکتن ويل چې:

زه خيالي مومنده يمه

ما واړوه وطنه ته ځمه ياره نادانه

رحمت به مسکی شو او ويل به يې لکه چې بيا دې د پلار کور او کلی راياد شو چې ما په غوږ وهې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصلا دا د گلنار بیگم پخوانۍ مشهوره سندره وه خو بس شربتې به هم د ناز نه خپل د ژوند ملگري ته یاره نادانه ویل ښکاره به مسکې وه خو دننه زړه یې لکه انار له سرو او تورو وینو ډک و دا یې هیڅکله زړه ته نه راتلل چې ووایي:

زه خیالي مومنده یمه

ما واړه وه وطن ته ځمه یاره رنځوره

ځینې خلک وایي جوړې خدای په خپله جوړه وي د دوی جوړه هم بې جوړې جوړه وه رحمت گل هم د خدای یو نیک بنده و که څه هم په داسې چاپېر چل کې شوی او رالوی شوی و چې ښځه په کې د دودونو او کلتور ښکار وه له هر څه بې برخې وه او یا کور او یا گور یې ځای و خو رحمت گل داسې نه و د غریبۍ او رنځورۍ سره سره بیا هم یو مهربانه خاوند و ، ښځه یې د کور نور او ډېوه گڼله او بې ښځې کور یې هسې تشه کنډوله او هدیره بلله.

یوه لور یې مړه شوې وه دري لوڼې یې ژوندۍ وې او ټولې یې نازه ولې وې د خدای په ورکړه بېخي خوښ او راضي و ملگرو ته به یې ویل زه د کلي او د غره سړی یم زیړ بیگ پښتون یم خو انسان یم او د هر انسان په قدر پوهیږم تل به مسکی او خوشاله ښکارېده.

خو خیر داځل شربت گلې غوښتل چې نوره کډه شي خو په همدې وخت کې د شربت گلې او د رحمت گل د خاپوړو کلي او ولسوالۍ یوې بلې نوې ډلې نیولې وې دا ډله داعیش نومېده لښکر یې تورې جنډې او پټ مخ گرځېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي باران په تيراووربد او خره يې د لړمورې يوړل د داعيش ډله په عراق کې د اسلامي خلافت په نوم ناڅاپي راپيدا او په منډه منډه مجهزه شوه هغوی په خپله ډله نوم د خپل شعار له مخې داعيش کېښود د عربي په عاميانه او سيميزه گړدود کې يې معنی احده عشره يعنې يوولس او د سوونو کلونو مخکې په شان يې بېرته د عراق او شا او خوا يوولسو عربي هېوادونو يوځای کول او يو دارالخلافت جوړل غوښتل مگر له عراق او عربي هېوادونو بېخي لرې يې دولسم ملگری هم ورپيدا کړای شو.

د پښتونخوا دصوبايي حکومت د چارواکو په زړونو د شبر وېښته ولاړ و د افغانانو سر د ظلم او د ناروا چلند يې نور د شربت گلې زړه پړسولی و او ددې ټولو خطرونو ، ننگونو او مصيبتونو سره سره شربت گل خپل کور په خرڅ کې واچولو او ورو ورو يې ځان راټول کړ خو د تگ نه مخې پرې د پېښور او پنجاب واکمن خبر شول د کونډو ځانگړې پوليس يې کورته د ټولو اسلامي ، انساني او پښتني اصولو خلاف ورننوتل واړه يتيمان يې ووبرېدل او فکر يې وکړ چې په رڼا ورځ پرې غله راننوتل شربت گلې ژر خپل ټيکری پر سر سم کړ او رامخکې شوه هغې فکر کاوه چې دا خو ټول پښتانه دي او لکه د ورونو په سترگه يې ورته کتل خو داخل هغه تېروتې وه او دغو وروڼو يې ورته د پوڼې او گلانو پر ځای زولنې راوړې وې.

د پوليسو مشر زولنې لاس کې نيولې وې او د شربت گلې سره يې خبرې کولې خو شربت گل په پنجابي ژبه نه پوهېده د پوليسو مشر ور نږدې شو شربت گله ترې په شا شوه او غږ يې وکړ چې دا سړی څه وايي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پولیسان غلي ولاړ وو شربت ګلې اخوا ديخوا وکتل کوم سوباړی او کوتک په نظر ورنغللو خپله څپلۍ يې له پښې راوويسته او په لاس کې يې ونيوله بيا يې غږ کړ تاسو کې څوک پښتون شته ؟
پوليسانو لاندې ځمکې ته کتل د پوليسو مشر هم غږ کړ چې دا ښځه لکه چې زما په خبرو پو نه شوه تاسو يې پو کړئ چې ودريږي او دا زولنې ورته لاسونو کې واچوم.
د مشر د امر سره يو پوليس شربت ګلې ته وويل چې موږ ستا د نيولو دپاره دلته راغلي يوو او دا زولنې مو تا پسې راوړي دي.
شربت گله هک پک او حيرانه ولاړه وه او څپلۍ يې لاس کې ټينګه نيولې وه.
ځانګړو کونډو پوليسو تک تور يونيفور اغوستی و او مخونه يې هم پټ و.
شربت گل وويل : که دا ستاسو تور پنجابی مشر رانږدې شو نو زه يې په دا څپلۍ په دا مخ مخ وهم.
پوليس بيا ورته وويل خورې دا سړی نه دی ښځه ده او ځان ورته تسليم کړه.
شربت گله نوره هم په غوصه شوه او پوليس ته يې وويل : مرګ دې مېلمه شه بې ننګه ته لا ماته خور هم وايي ، زه غريبه ښځه يم که څه هم په خپلې کړې ګنا نه يمه خبره او نه پوهېږم خو بيا هم د حکومت د زوره نه يم او نه ور سره زور اړمولای شم خو دا مې واورئ چې هيڅکله به مې دا پنجابۍ يا پنجابی لاسونو ته زولنې راوانه چوي دا پېغور نه خپلو بچو ته پرېږدم او نه هم ستاسو پښتنو بچو ته.
بس دې ښځې ته همدومره ووايه چې ما ته نږدې رانه شي زه به پخپله دا زولنې خپلو لاسونو ته واچوم او تاسو سره به ولاړه شم خو پام مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي زه پښتنه يم او همدا يوه خبره مې ده که يوه وړه اشتبا مو وکړه گوره بيا به مې مړی له دې ځايه پورته کوئ.

کونډو پو شول او زولنې شربت گلې په خپله خپلو لاسونو ته واچولې او روانه شوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماجان نازولې شرو او د نړۍ بې وزله ښاپېرۍ هيڅ نه پوهېده چې ولې يې پاکو لاسونو ته د شنو او سرو بنگړيو په ځای تورې زولنې ورواچول شوې ځوانيمرگ او بې وزلۍ خوړلې رحمت گل يې سترگو ته نېغ ودرېد هغه به د خپلې رنځورۍ په وخت کې کله کله ملگرو ته په خپلې ځانگړې وزيرواله او خوږيانۍ لهجه ويل چې زه روس او امريکا مات نه کړم خو دې ناځوانه د تور ژېړي مرض مات کړم بيا به يې شرو ته ويل څه خير که زه نه وم نه به يم خو پېښور او پېښوريان دې ټول خپل دي د پرديتوب احساس به نه کوئ په همدې سوچونو کې پوليسو بوتله او د زندان دروازه يې ورپسې راوتړله.

پېښور او شا خوا سيمې يې د گندهارا او د افغانانو د بېلابېلو تمدونونو مرکز او مهم ځای پاتې شوی دی د افغانانو او په ځانگړي توگه د پښتنو د کلتور ، ثقافت ، ادب ، سياست ، مذهبونو او دودونو لويه او غوښنه برخه او زېږنده په همدې چاپيريال کې شوې ده او کيږي د پښتنو د ادب او سياست لوې ستې همدلته زېږېدلي دي داسې لوی شخصيتونه لکه غرونه ، د افغانانو او په ځانکړي توگه د پښتنو د ادب او ثقافت ستنې همدلته خښې دي او د پښتو ادب چت او بام يې تر اسمانه اوچت کړی دی خوشال چې د ټولو پښتنو بابا دی شخصيت يې جامع الکمالات دی او تر اوسه د نړۍ پر مخ داسې اديب ، ليکوال ، طبيب ، ټولنپو ، شاعر او جنگيالی نشته چې د خوشال بابا د ټولنيز او گڼ اړخيز شخصيت سره پرتله شي ، د رحمان بابا ، حميد بابا ، باچا خان ، غني خان او حمزه بابا شخصيتونه هم نړۍ وال دي او سيالان يې په سيمه کې نشته ، پېښور د تيمور شا د ژمي دارالحکومه او پلازمينه وه او ډېر نور تاريخي واقيعات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که پېښور څوک د افغانستان او افغانانو ، نه بېلوي دا مطلب چې د یوه جسم نه سترګې او زړه ویستل غواړي او دا هیڅ امکان نه لري.
احمد شا بابا هم په خپل پېښور او پښتونخوا وطن مین و او د ډهلي تخت یې ترې ځار کړی دی.
شربت ګلې سره د ځان او خپلې کړې ګنا هیڅ سوچ نه و خو د یتیمانو لورګانو او د درې کلن زوی سودا او غم په سر اخیستې وه.
شربت ګل ته ځان د خدای یوه بې کسه او غریبه میرمن ښکارېده او ټوله اسره یې فقط د خپل خدای دربار ته وه او بس.
شربت ګله خیال کې ولاړله ځان ورته زمری ښکاره شوه سترګو ته یې د روسانو او نورو بهرنیو یرغلګرو لوې لوې لښکرې ودرېدې چې د دوی د نیولو په هیله یې ککرې خوړلې وې مګر په خپلو لاسونو کې یې چې د اسلام اباد د داخله وزیر چوهدري نثار پنجابي زولنې ولیدې سوړ اسویلی یې وویست خدایزده چې په زړه کې یې بیا څه تېر شول خپل پښتون پولیس ورور ته یې ډېر په افسوس وروکتل ، پر زړه یې اور بل و له سترګو یې لمبې ختلې ښایي غوښتل یې چې دغو پښتنو ته ووایي چې تاسو ته مې په لاسونو کې خپل بنګړي اچول خو ارمان چې کونډه ښځه یم او مړوندونه مې تش دي.
یو څو د بې وسۍ او ننګ غیرت ټپې یې ځان سره زمزمه کړې او د زړه تاو یې لږ سوړ کړ:

باغ چې د زاغ په حواله شو
بلبل نری فریاد کوي له باغه ځینه
ټول مې د زړه په سر راټول شوې
میرات شې غمه په خندا دې تېرومه

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خولې مې تورې وينې ولاړې
بې ننګه ورور مې زه په زړه ويشتلی يمه
د لرې مرم له نږدې سوځوم
د پښتونخوا نه مې زړه کله صبرومه
بابا دې ما وژلی نه دی
چې دې راوچول لاسو ته زنځيرونه
بې ننګه ننګ راباندې وکړه
سبا به نېغه تاووې شمله پښتونه
په جدايۍ دې خفه نه يم
خفه په دې يم چې رقيب دې لمسوينه
پر مخ مې مه وهه ظالمه
د اوښکو ډکې سترګې چا ته واړه ومه
تن مې د سرې نکريزې پانړه
ظاهر تازه دننه رنګ په وينو يمه
اسمانه درز وهه راولېږه
په ما قيامت دی چې په ټولو قيامت شينه
خاونده دا به دې رضا وي
چې د ځوانۍ عمر په غم کې تېرومه
ايمان دې ښه راته معلوم شو
په لباسي بريتو دې مه وهه لاسونه
اول به کله کله غم و
اوس مې دفتر شو کروندې په کې کومه
نصيبه وسوځې ايره شې
تنديه مات شې تا کې څه ليکلي دينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه به اینځر دورځې گل شي
نه به زما زړگي د غمه خالي شینه
لکه د مور راباندې گران دی
په پنجاب کله گل وطن خپل ورکومه
بلبلان ټول په ژړا ژاړي
بورا په توره خولگۍ وخوړل گلونه
تا چې پر مخ څپېړه راکړه
زه به نو سترگې خپلې چا ته اړومه

خو خبره نه وه چې ددې په نیولو به ټوله نړۍ د سترگو په رپ کې خبرېږي همداسې وشول او د مظلومیت خبر یې ټوله انساني نړۍ حیرانه کړه د پېښور او اسلام اباد چارواکو همدا غوښتل او هیله یې بریالۍ شوه دا وخت بره په افغانستان کې د اشرف غني حکومت و د نړۍ ټول پام پورته راگرځېدلی و.

اشرف غني په دا تېرو څلورو لسیزو کې د افغانستان هغه منتخب ولسمشر و چې علمي او اکاډمیک شخصیت او پېژندنه یې درلودله نړۍ ورسره ولاړه وه ، لاسونه یې د هیچا پر وینو سره نه و او بله دا چې اشرف غني لکه ددې نورو رهبرانو غوندې د پاکستان نمک خور نه و د دوي تر اغیز لاندې د راتلو امکان یې هم نه و نو همدا لامل و چې تر انتخاباتو وړاندې پاکستان پوهېده چې غني غني دی او د دوی په لاړو به لوند نه شي نو هماغه وخت یې ورپسې پروپاگند کولو او په ټول امکان یې هڅه کوله چې بدنام او شخصیت یې د افغانانو د پامه بد کړي خو د دوی د ټولې بدنیتۍ سره سره بیا هم افغان ولس غوره او انتخاب کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غني شعار د غني افغانستان و او په همدې سلسله کې يې د ټولې نړۍ او په ځانګړي توګه د خپلو ګاونډيو هېوادونو سره ښې او د دوستۍ اړيکې غوښتلې چې يو زموږ د ګاونډيو نه د هند لوی او تاريخي هېواد و.

افغانانو د هند سره له پخوا زمانې نه ښې او د دوستۍ اړيکې درلودلې او تل د تاريخ په اوږدو کې دوستان پاتې شوي دي په افغانستان تل پردو بريدونه او يرغلونه کړي دي خو افغانانو د تاريخ په اوږدو کې تل خپله دفاع کړې ده او هيڅ وخت يې د خپلو ګاونډيو په حريم تيری نه دی کړی.

هو احمدشا بابا تر هنده تللی دی او ډهلي کې واکمن پاتې شوې دی او دا د هغه وخت د سياسي ، کلتوري ، مذهبي او جغرافيي ثبات او استقرار په خاطر و.

هند د نورو د بريدونو او ګواښونو سره مخ و او هند د احمدشا بابا ګاونډ و په هند کې په مليونونو مسلمانان او همدارنګه افغانان اوسېدل په سيمه کې د وخت تر ټولو لوی د کار بار او اقتصاد مرکز و نو همدا لامل و چې احمدشا بابا د خپل ګاونډ د ثبات او د خپلو خلکو د ساتنې په منظور تر ډهلي تللو او د نورو د بريد نه يې ساتلو هغه پښتانه او افغانان چې هلته ميشت وو او اوس هنديان دي تر ټولو تکړه او کاريګر خلک وو چې يوه ښه او رڼه بېلګه يې د هند د فلمي انډسترۍ کارکوونکي ، هنرمندان او فلمي ستوري دي چې نن سبا يې د هند نوم او کلتور تر ټولې نړۍ رسولی دی او ددوی مطلق اکثريت په اصل او خټه هماغه افغانان دي چې احمدشا بابا يې د ژوند ، پاللو او ساتلو انديښنه درلودله او همدا ډول پرعکس په اوسني افغنستان او پښتونخوا کې هم هغه وخت ډېر هندوان او سکهان اوسېدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان وو او احمدشا بابا يې واکمن و همدا لامل و چې انګريزانو هم بيا وروسته د پښتونخوا والي رنجيت سنګهه ټاکلی و چې د هندي سينما د کپور مشهوره کورنۍ او نور لا همدلته پښتونخوا کې ميشت وو.
که احمد شا بابا يرغلګر وای نو په فارس او نورو ګاونډيانو به يې بريدونه کړي وای چې تر هند يې ورته نيول ښېخي ډېر اسانه وو:

نن بيا هسې د ګلزار په ننداره ځم
چې له ياره سره خوښ هم کناره ځم
چې بر کړی مې خدای لاس په رقيبانو
ترو به زه د هند پر لور په تماشه ځم
چې د هند د ملکو فتحه مې روزي شوه
نور ايران لره په توغ په نغاره ځم
پر دا کړي داد د خدای نه شی پښېمانه
تر نګين مې ايران لاندې شاهانه ځم
زه تسخير د ولايت د خدای په داد کړم
په مدد د حبيب هره خوا تازه ځم
احمد شا دنيا فاني ګڼم چې نشته
دنيا پاته له ايمانه به اسره ځم

په هر حال دا وخت د هند مرستې او اړيکې هم د پخوا په شان ډېرې شوې وې او د لر او بر افغانانو او پښتنو مينه او اړيکې هم لا پسې غښتلې شوې وې ډېر فکرونه سره رانږدې شوي وو او واټونه رالنډېدل نو د شربت ګلې نيول او په اصطلاح سپکاوی يو ډول دسيسه وه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برو پښتنو ذهنيت د لرو او ښکته وروڼو افغانانو په وړاندې وننگوي ، بد يې کړي او د وروڼو تر منځ بيا سياسي واټن ډېر کړي.
ماشومان يې په چيغو او واويلا لاس تر زنې پاتې شول ليور يې راغلو خپل وريرونه يې غيږ کې ونيول او حيران ولاړ و يوه شېبه وروسته يې جيب ته لاس تېر کړ ټليفون يې راواخيست او هغه پخواني خبريال رحيم الله يوسفزی يې خبر کړ.
رحيم الله هم ډېر حيران او خواشينی شو د رحمت گل ورور شمشاد ته يې ډاډ او تسل ورکړ ځنگه يې چې د هغه سره خدای پاماني وکړه سمدواره يې ځايي چارواکو ته زنگونه ووهل او د شربت گلې نيول يې د حکومت يو غلط کار وبللو چوندر نثار ځان ناخبره کړ او رحيم الله ته يې وويل چې ډېر ژر به بېرته ايله شي.
خو تر نيونې مخکې هم د چوهدري نثار په پټ امر د شربت گلې په نوم ټولې مرستې ودرول شوې وې او د اخر ځل دپاره رحيم الله ته د بانک له خوا اجازه ورنه کړل شوه چې د بوني له خوا شوې مرسته د پخوا په څېر را واخلي او د شربت گلې کورنۍ ته يې وسپاري.
شربت گله سوالگره نه وه او نه يې چا ته د سوال لمن غوړه ولې وه بلکې د ډېرو خلکو او خپرونو د مرستو له خپلو او اخيستلو يې انکار کولو خو بيا هم دا وروستۍ مرستې ورسره د يوه قرار داد له مخې بوني ميکوري کولې او ښايي لامل به يې همدا و چې د شربت گلې تصوير او نوم د نشنل جيوگرافي خپرونې ادارې ته د خوشبختۍ له مخې ډېر شهرت او مالي گټه رسولې وه او دا مرسته د هماغې سرچينې له خوا د يوه سالم حق په توگه راتللې.
د شربت گلې د نيولو خبر خپور شو او د نړۍ خلک هم حيران شول حيرانتيا په دې کې وه چې شربت گله کلونه هم دلته اوسېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کله یې یو میړی هم نه و ازار کړی خو بیا هم د یوې غیرې قانوني مهاجرې په نوم ونیول شوه په داسې حال کې چې په همدې ښار او شا او خوا سیمو کې په زرګونو افغان جنګیالي اوسیږي او پالل کیږي د افغان حکومت مخالف مشران ټول همدلته شا او خوا ښکاره غیب دي د امریکا په ټرید سنټر تر برید وروسته د القاعد عرب غړي ټول همدلته ژوندي جاړ تر ننه غیب شول اسامه په دومره لوی ځان او د نړۍ والو د دقیق څار سره سره بیا هم کلونه همدلته ساتل شوی و او لکه غټ اوښ په بډه وهل شوی و خو بې وزله شربت ګله نوره د زغم وړ نه وه.

په همدې وخت کې افغان سفیر عمر زاخیلوال او اشرف غني هم د شربت ګلې د ایله کیدو غوښتنه وکړه او ، له هرې خوا غبږونه راپورته شول له پنجابیانو لاره لودن ورک شو وروستۍ پرېکړه یې دا شوه چې شربت ګله غریبه د کالیو او کور راټولو ته هم پرېنښودل شوه او د دوی په اصطلاح د پاکستان د خاورې نه یې وویسته.

اشرف غني ورته د ارګ دروازې پرانیستلې او د لیدو بلنه یې ورکړه.

د شربت ګلې ماشومان ډېر وېرېدلي وو د ټولو رنګونه تګ ژېړ اوښتي وو لکه د چرګې معصوم بچي چې ټپوس وېرولي وي ټول د خپلې مور نه راتاو وو.

مشرۍ او دویمه یې غټې وې خو دریمه لور یې مبینه او درې کلن معید لا بېخي کوچنیان وو ، مشرۍ هیڅ نه ویل ځکه مشره وه او په ډېرو خبرو پوهېدله.

دویمه لور یې هیبت وهلې وه او وچو شونډو یې له خفګان نه پټري نیولي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبینې ژړل ښه ډېر یې وژل زړه یې سپک کړو او ببا یې په وړو وړو سلګیو کې له خپلې مور نه پوښتنې شروع کړې مورې ته ولې پولوسانو ونیولې ؟

هسې یې نیولې وم هسې ولې ، تا خو ویل چې بدکاره ، غله او قاتلان پولوس نیسي تا څه کړي و ؟

مور ورته ببا وویل هسې هیڅ خبره نه وه. ښه مورې اوس چېر ته ځو ؟

مور ورته وویل خپل وطن ته ځوو بیا یې وویل هلته خو جنګ دی او تا ویل چې کلي کې اوس ښوک نشته ؟

مور ورته بیا وویل هو بچې، کلي کې خو لا جنګ دی خو موږ کلي ته نه ځوو اوس.

نو چېرته ځوو ؟

کابل ته ځوو دخیره

کابل کې څه کوو ؟

پاچا غوښتي یوو هغه ګورو مبینه بیا په ژړا شوه او ویل یې مورې بیا پېښور ته نه ځوو زه د پولوسانو، نه وېرېږم مور ورته وویل نه بچې، پېښور هم زموږ خپل وطن او خپله خاوره ده بیا به دې هم د پلار جان زیارت ته ورځوو دخیره پلار دې خپل وطن کې ښخ دی مبینې بیا وویل نه مورې د پېښور پولوسان ډېر ظالمان دي.

مورې زموږ پاچا څوک دی ؟

زموږ پاچا اشرف غني دی ښه مور جانې زه خو ورته وایم چې زما مکتب همدلته رابدل کړي زه بېرته پېښور ته نه ځم او تا هم نه پرېږدم.

مور ورته وویل خیه سمه ده بیا ژر بېرته نه ځوو.

درې کلن معید هم په وړه ژبه پوشتنې شروع کړې مورې ته هغه پولوسانو ولې موږ نه بوتلې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

موري بیا خو درپسې نه راځي کنه ؟

نه نه بچیه بیا نه راځي ښه.

ماشومانو همداسې پوښتنې کولې شربت گلې هر یوه ته سر ښورولو او نوره فکرونو زنگوله .

د ملک پاچا غوښتې وه او ارگ ته بلل شوې وه خو داسې خفه وه لکه څوک چې غرغره کیږي او د اعدام کړی ته یې روان کړی وي.

شربت گلې سره د پاچا او د ارگ د لیدلو د شوق په ځای د خپلې جونگړې او کور کالیو غم و چې هر څه ترې په سپین میدان پاتې شول:

پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال پر ټوله لاره زنگېدله
په گرېوان کې یې جاله هم ډوبېدله
دومره ډېره شربت گله ژړېدله
پېښور یې د نیکه په قباله و
اوس د جبر نه د بل په حواله و
زېږېدلې په لمن کې د سپین غر وه
لویه کړې خپله غیره کې خیبر وه
که کابل که ناصرباغ که اشنغر و
یو یې زړه او بل یې سترگې او ځیگر و
په خپل کور چې پردی اغیار گڼله
په همدې خبره ډېره ځورېدله
پاکه مینه یې غوښتله له مجنونه
د خپل ورور نه د سکه ستره پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم دا په نړۍ کې ملکه وه
خو په خپل کاله لا هاغسې سپېره وه
په درنو جامو کې پټه وه درنه وه
دا مومنده وه په ختَه پښتنه وه
په خپل کور کې پردۍ اغیار بلله
په همدې خبره ډېره ځورېدله
پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال په ټوله لاره زنګېدله
په ګرېوان کې یې جاله هم ډوبېدله
دومره ډېره شربت ګله ژړېدله
لا ماشومه وه بېخي وړه جلۍ وه
چې وطن کې یې د غم سپېره سیلۍ وه
راپرېوتې پر شین فصل سره ږلۍ وه
دا د پلار پر اوږو بار لکه سپوږمۍ وه
بې وزرو او بې ځالې شان مرغۍ وه
پښتونخوا پورې راغلې بې مستۍ وه
دا په دومره لوی عالم کې وه بې کوره
دا په دومره مخلوقاتو کې بې موره
په خېمه کې بې له اوره بې له سکوره
نازولې به خوړله ډوډۍ سپوره
په بېدیا کې به پر خاورو لوبېدله
لکه ګل په دامانه کې غوړېدله
په الف او بې چې لږه شوله پوهه
د دربېیم ټولګي نه خواره شوله ګوښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میرې سره په کور کې کارېدله
لکه ژرنده ټوله ورځې تاوېدله
لا راغلی پرې سم نه و پېغلتوب
هم واده شوه هم پرې راغلو کونډېتوب
بس د خوارې برخه خواره وه ازل نه
ځورېدلې وه ښه ډېره د اول نه
یتیمانو سره پاتې وه رنځوره
خپل برخلیک باندې راضي وه دغه حوره
بس د خدای هیلې ته هسې اوسېدله
لکه شمعه په تیارو کې سوځېدله
پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال په ټوله لاره زنگېدله
په گرېوان کې یې جاله هم ډوبېدله
دومره ډېره شربت گله ژړېدله
اوس هم ځوانه وه خو خواره وه زړه وه
هغه وخت چې ښوونځي کې وه وړه وه
یو عکاس یې ښوونځي ته و راغلی
او ساده تصویر د دې یې و ویستلی
له حیا یې و پلو خوله کې نیولی
سوځېدلی ټیکری دې و پر سر کړی
ښکلې مخ کې یې رڼا د مظلومیت وه
مسکۍ وه خو خوړلې محرومیت وه
پیوند شوې یې زړې زړې څپلۍ وې
غم نه سرې وې خو شنې سترگې یې مرۍ وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډېوې په شانتې غبرګې ځلېدلې
د سپوږمۍ په شانتې ښکلې پړکېدلې
دا د لوی قام یو ساده شانته تصویر و
چې مات کړی یې د روس قوي زنځیر و
خدای په خپله پیدا کړې ښاپېرۍ وه
جنګ ځپلې اوس دغه خواره جلۍ وه
مهاجره ترهېدلې دا هوسۍ وه
خو په سترګو کې یې مینه وه نړۍ وه
بس تقدیر و او یو څه کار د هنر و
دا ساده باده تصویر لکه خنجر و
نو چې یو ځلې لیدلی هر دردمند و
بس د اوښکو څڅولی یې درمند و
په نړۍ کې مشهوره کور په کور وه
د هر چا نظر کې خپله سکه خور وه
هسې ډاګ و خو بس نوم یې ناصرباغ و
نه اوبه وې نه رڼا وه نه څراغ و
پنجابیانو که ګڼله مهاجره
خپل وطن کې پښتنه وه مسافره
خپل قسمت نه که هر څه وه مروره
خو په خوله یې وه د یو افغان سندره
دښمنانو په همدې دلیل نیوله
تور زندان کې وه پرته دغه بلبله
پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال په ټوله لاره زنګېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

په گرېوان کې يې جاله هم ډوبېدله
دومره سخته شربت گله ژړېدله
پېښور يې د نيکه په قباله و
اوس د جبر نه د بل په حواله و
زېړېدلې په لمن کې د سپين غر وه
لويه کړې خپله غيره کې خيبر وه
که يو خوا مومندره بل اشنغر و
يو يې زړه او بل يې سترگې او ځيگر و.

يو بل چا هم مخ ورواړه ولو او ورته يې ويل خورې دا ماشومان دې رښتيا وايي که شکوڼ حلال دی خو شکل يې د مردار دی ، د پېښور پوليس که پښتانه دي خو دا يونيفورم يې بدرنگ او د پردي قام په تن دی ورکه وه يې که زما منې نور د پېښور نوم په خولې مه اخله. شربت گله له تاوه تکه سره شوه او خوله يې راخلاصه کړه : که دوی هر څه وايي خو ماشومان دي د دنيا له حاله خبر نه دي په دې لا نه پوهيږي چې له سېره څو پخيږي ، خو ته ولې داسې وايي ما ته د پېشور او کابل هيڅ فرق نشته دواړه زموږ وطنونه دي او زموږ خپله خاوره ده د چارصدې او د گنداو مومندان څوک دي ټول زما عزيزان او خپلوان دي ، د لواړگي شينواري ، اپريدي ، وزير ، بېټني ، کاسي ، بنگښ ، خټک ، يوسفزي او اڅکزي دا ټول څوک دي او د چا وينه په کې چليږي بيا داسې مه وايه اوبه په ډانگ نه بېليږي او نه نوک له ورۍ جلا کيږي خير اوس حالات خراب دي خو خدای به خير کړي موږ به يا يوو او يا به نه يوو خو دا دولتونه به نه وي او دا ملت به بېرته تر اټکه يو لوی ملت وي هغه دې نه دي اورېدلي چې وايي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیبر دره خو لار د تلو راتلو ده
په کابل او پېښور کې افغان یو دی

په همدې خبرو خبرو کې شربت گله ، لیور او ماشومان یې باالاخره ارگ ته راغلل او د خپل پاچا میلمانه شول اشرف غني د شربت گلې یتیم زوی لکه یو مهربانه پلار په غیږ کې ونیوه ښکل یې کړ په وړه ژبه یې ورسره سترمشي او خبرې وکړې.
معید د خپل پلار له مړینې وروسته زېږېدلی و د لومړي ځل دپاره یې د پلار خوږه مینه ولیدله شربت گلې له بوقرې سر راویستلی و او د پاچا د میرمنې بي بي گل تر څنگ ولاړه وه.
بي بي گل چې خپل نوم یې رولا سعاده غني و د سپین سري ولسمشر غني سپین سرې میرمن وه په ختنه د لبنان مسیحی عربه وه چې غني سره د زده کړو په مهال د بیروت په امریکایي پوهنتون کې بلده شوې وه بي بي گل نه مسلمانه وه او نه هم پښتنه وه خو د شربت گلې یتیمه لور مبینه یې په خپل ځیگر پورې کلکه نیولې وه او د یوې رښتینې مور او نیا مینه یې ورکوله ولسمشر غني شربت گلې ته د سر په ښورولو سترمشي او ښه راغلاست ووایه ، خپل وطن ته د راتگ مبارکي یې ورکړه تر ټولو خبرو وروسته یې ورته د یوه نوي او ښکلي کور کلي وروسپارله او د بچو د تحصیل او زده کړې سپارښتنه یې پرې وکړه.
فقیر ته یوه دروازه پورې او سل بېرته ، شربت گله هم ډېره خوشاله شوه چې خپل وطن ته راغله او په عامه اصطلاح خپل پاچا یې تود هرکلی وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شربت گلې د خپل مهربانه پاچا نه مننه وکړه او ورته یې وویل سل دې ومري خو د سلو سر دې نه مري ستا د سر سیوری دې زموږ پر سر وي خو زړه او د سترگو تور ترې په پېښور کې پاتې و د رحمت گل هدیره یې نه وه هېره او ویل به یې چې دې ظلمانو دومره هم پرېښنبودم چې د رحمت گل مړی خو خاورې شوی وای د خپلې رنځورۍ نه هم کړېدله او فکر یې کاوه که زه هم لکه رحمت گل د تور زیړي ښکار شم نو دا بچي به مې خوار او زار شي همدې سودا اخیستې وه خو دومره صابره ښځه وه چې هیڅ وخت یې شکایت نه کولو هر درد یې په خپل زړه تېرولو او پټې پټې یې د اوسپنې نینې چیچلې ان پاچا ته یې هم څه ونه ویل او هر څه یې د تقدیر په نوم د ځان سره ساتل خو دا وخت هغې د ډېرو خلکو زړونه خپل کړي وو ډېر خلک یې په مظلومیت خبر وو او هر چا غوښتل چې مرسته ورسره وکړي خو شربت گلې د هیچا مرستې ته خپلې سترگې نه وې خړې کړې او په دې هکله بېخي بې پروا وه ، په دې شپو کې اسلام اباد د تورخم دروازه هم د رنځورانو افغانانو په مخ تړلې وه او ډېر افغانان هند ته د درملنې له پاره تلل.

هند د افغانانو دپاره ډېرې اسانتیاوې برابرې کړې وې هغه رنځوران چې به پخوا پېښور او لاهور ته تلل اوس ښه په اسانه هند ته تللای شول نو د همدې امله یې د هند د حکومت د درملنې بلنه ومنله او هند ته د درملنې دپاره ولاړه.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library